

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Balandis — April 1, 1964

38 Nr.

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Juodasis Afrikos kontinentas

BEVEIK TREČDALIS JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS BALSŲ PRIKLAUSO TOKIOM AFRIKOS VALSTYBĖM, KURIOS NĖRA VERTOS TO VARDŲ. — NEPRIKLAUSOMYBĖ AFRIKAI ATNEŠĖ TIK SAUVALĘ, PRIEVARTĄ IR BEGALINĮ VARGĄ, O DAUGUMOS VALSTYBIŲ SIENOS NEISLAIKO JOKIOS KRITIKOS

Vytautas Meškauskas

Neseniai grįžęs iš eilinės studijų kelionės po Afriką Chicago Tribune Londono biuro vedėjas Arthur Veysey rašo, kad "laisvoji" Afrika, kurioje per paskutinius 7 metus susidarė apie 30 naujų nepriklausomų valstybių, vis giliau slenka į chaosą.

Pirmiausia, afrikiečiai toli gražu dar nėra priaugę jokiai kitai savivaldai, kaip tik žiauriausiai diktatūrai, kuri tik viena gali išlaikyti minimalinę tvarką, reikalingą bet kokiai pažangai. Antara, valstybės susikūrusios buvusių kolonijų sienose nėra natūralūs vienetai, nes kolonijų sienos buvo išvestos atsitiktinai. Trečia, daugumas dviejų šimtų milijonų Afrikos gyventojų patys nežino, kuriai tautai jie priklauso. Retas kuris save pavadins kongolietiu, ganiečiu ar kitaip. Paklaustas, kas esąs, jis pamiršęs tik savo giminę.

Idomu, kad ir kito laikraščio, šį kartą liberalaus New York Times, bendradarbis C. L. Sulzbergeris, šiuo metu besilankęs

Afrikoje, yra tokios pat nuomonės:

"Dauguma galvojančių afrikiečių ir europiečių stebėtojų yra įsitikinę, kad dar bent visą vienos generacijos laikotarpį tie kraštai turi būti valdomi stiprios centralizuotos administracijos. Kitaip tariant, Afriką sėkmingai valdyti gali tik gerai nusiteikę despota, jei tokių būtų galima rasti".

Deja, praktika rodo, kad geresnį despotą išsilaiko trumpiau negu blogesnį. Tokiu būdu vienos kartos gali ir neužtekti reikalingai evoliucijai. Reikia atsiminti, kad kol kas tik vienas iš dešimties afrikiečių yra raštingas. Kol kas tik kas trečias vaikas eina į pradžios mokyklą. Ir į bet kokią darbą afrikiečiai židri šnairiai. Skačiuojama, kad vidutiniai primityviai gyvenas afrikietis vyresnis dirba tik 30 valandų per metus. Moterys dirba daug daugiau, tačiau, bendrai imant, visos šeimos biudžetas Afrikoje nesiekia nė 75 dolerių per metus.

Bet nepaisant tokios būklės, visi Afrikos valdovai sutaria, kad jų svarbiausias uždavinys, žinoma, po jų pačių išsilaukimo valdžioje, yra pašalinti baltąjo žmogaus viešpatavimą: "išvaduoti" Portugalijai priklausančias teritorijas ir užimti Pietų Afriką. Masės tačiau galvoja kitaip. Per paskutinius septyniolika metų bent pusmilijonai afrikiečių slapta nuvyko į Pietų Afriką, ieškodami geresnio gyvenimo, nepaisant to, kad baltieji afrikiečiai nepripažįsta lygių teisių juodiesiems. Tačiau ir taip eilinis darbininkas čia per vieną dieną uždirba kiek daugiau negu savame krašte per visą savaitę, būtent apie 2 dol.80 c. Praktiškai visi vaikai eina į mokyklą, beveik 40% Pietų Afrikos respublikos juodųjų yra raštingi. Per 2,000 jau baigė ir universitetus.

Tačiau Pietų Afrika visame pasaulyje yra smarkiai kritikuojama. Ji jau pašalinta iš JT sveikatos organizacijos. Tuo precedentu naudojantis norima eiti prie jos išstūmimo iš visos JT organizacijos, Mat, Afrikos valstybės sudaro beveik trečdalį visų JT narių ir joms pataikauja JAV su Sovietų Sąjunga!

Komunistai tikisi, kad Afrika kada nors kaip pribrendęs obuolys nukris į jų priejuoste, o amerikiečiai randa reikalo pataikauti naujesiems valdovams, kad juos sulaikytų nuo susidėjimo su komunistiniu bloku. Iš dalies čia tam tikrą vaidmenį vaidina ir JAV vidaus politikos sumetimai, nors JAV negrai, išskyrus odo spalvą, neturi nieko bendro su afrikiečiais ir praktiškai negali rasti bendros kalbos apie bent ką. Skačiuojama, kad abi pusės -- JAV ir Sovietų Sąjunga -- iki šiol visokiomis formomis Afrikoje išleido po bilijoną dolerių. Kol kas gauti rezultatai abu apvykę: net ir komunistui, ne tik demokratijai, Afrikos lygis yra per žemas! Tačiau ateitis yra daugiau palanki raudoniesiems. Dėl tos paprastos priežasties, kad tie mažiau skaitosi su priemonėmis negu Vakarų valstybės. Ir žino, ko nori.

Kas naujo Pasaulyje

* VENGRIJOS, LENKIJOS IR BULGARIJOS komunistinės vyriausybės yra nusistatę remti Chruščiovo politiką ginčė su Pekinu.

Raud. Kinijos oficialinė spauda tuo tarpu iššovė griežčiausią Chruščiovo politikos pasmerkimą, apkaltinant jį visišką pasidavimu kapitalistinėms idėjoms.

Pekino spauda ir radijas skelbia, kad "tarptautiniuose santykiuose Chruščiovo revizionizmas siekia įgyvendinti kapituliaciją JAV imperializmui; imperialistų ir kapitalistų kraštuose

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Tarybos susirinkimo, įvykusio kovo 22 d., dalis narių. Sėdi iš kairės: ALT S-gos pirm. V. Abraitis, buv. LNF pirm. E. Čekienė, LNT pirm. dr. Br. Nemickas, A. Senikas, J. Valiukėnas, Stovi: Br. Bieliukas, A. Daunys, L. Tamošaitis, V. Alksnis ir B. Veitas. Naujai išrinktoji LNF valdyba pareigomis dar nepasiskirstė.

jis kapituliuoja valdančioms reakcionierių klasėms; socialistinėse (komunistinėse) valstybėse jis skatina kapitalistinių jėgų plitimą".

* PREKYBA SU KOMUNISTINIAIS KRAŠTAIS yra problema, kuriai išspręsti, anot kolumnisto John L. Leacacos, reikia Saliamono galvos. Prekybinių sluoksnių apetitams augant, skirstosi tiek respublikonų, tiek ir demokratų senatorių ir kongresmanų nuomonės dėl prekybinių santykių plitimo, skirstant komunistinius kraštus į raudonus, raudonesnius, raudoniausius, Rytų Europą, Kiniją, Kubą ir t.t. Lieka taip pat neišspręstas klausimas, kaip kovoti su komunizmo agresija, leidžiant jam pelnytis ir stiprėti tais prekybiniais ryšiais.

Sov. Sąjunga, nesivaržydama nuomonių skirtumų, šiomis dienomis pasiuntė prekybinę delegaciją į Pekiną, kaip praneša žinių agentūra Tass.

* ASTRONAUTAS JOHN H. GLENN Jr., pasinėšęs išbandyti laimę politinėje stratosferoje, buvo besirengiąs rungtis su Ohio senatorium Stephen M. Young. Susižeidęs galvą ir neatgaudamas reikiamos lygsvaros, kovo 30 d. paskelbė pasitraukęs iš politinių lenkynių.

* ADLAI STEVENSON, JAV ambasadorius JTO, įsijungė į vadovaujančių demokratų chorą, reikalaujant dar nuolaidesnės užsienio politikos, iš "šaltojo karo" pereinant į "šaltąją taiką".

* BELGIJA, savo laikui JAV spaudžiama kuo greičiausia atleisti žemės turtais turtingą Congo, šiandien baigia užimti turėtas pozicijas, kad išgelbėtų kraštą nuo visišką chaoso. Ūkinei tvarkai atstatyti belgai ten pageidaujami labiau, nei savo laikui kad buvo noro jais greičiau atsikra-

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO NAUJA VADOVYBĖ

1964 m. kovo 22 dieną, New Yorke buvo susirinkusi Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Taryba ir išklausiusi LNF pirminkės E. Čekienės ir išdinko L. Tamošaitis pranešimą, priėmė apyskaitą ir išrinko naują LNF vadovybę.

Pirminkė pabrėžė, kad kasoje šiuo metu yra virš 8,000 dolerių bei šiais metais Vasario 16 dienos proga LNT LNF Komitetų surinkty ir dar nepersiųsty lėšų, atkreipdama Tarybos dėmesį, kad praėjusių dviejų metų kadencijos laikotarpy LNF valdyba didžiausią savo energijos ir rūpesčių dalį skyrė ne tiek lėšų telkimui tolimesniems darbams, kiek išplatintiui Fondo lėšomis išleistos Laisvės Kovų Dainų knygos, kuri nebuvo platinama viešai rinkoje, bet, kaip dovana įteikiama fondo rėmėjams, aukojusiems nemažiau 10 dol. Kai šie buvo aprūpinti, leidinio likutį toliau platina Dirva po 5 dol. egz. ir už išplatintą skaičių atsiskaito su LNF.

Šio leidinio virš pusantro tūkstančio egz. išplatintas ir atskaitomybė pareikalavo iš Fondo valdybos daug laiko ir energijos, bet labai didelį įnašą į tą darbą įdėjo a.a. P. Pračkys su žmona Brone iš Clevelando, priėmęs knygas į savo patalpas, siuntinėjęs visiems platintojams ir kruopščiai tvarkę atskaito-

tyti. Kongiečiai nebeslepia savo nusistatymo, kad geriau buvo gyventi belgų valdymo laikais, nei "nepriklausomybės" chaose.

mybę be jokio atlyginimo. Taip pat nemaža talkino Vilties Draugijos Valdyba, ypač jos pirminkas dr. V. Ramanauskas ir Dirvos redakcija. Visiems vienu ar kitu būdu talkinusiems pirminkė LNF valdybos vardu išreiškė gilią padėką. Ji pažymėjo, kad visus Lietuvos Nepriklausomybės Tarybos ar kitų atliktus naudingus darbus fondo lėšomis įgalino atlikti tik visi LNT LNF Komitetai, Atstovybės bei paskirti atstovai, nes tik jų didžiu pasiaukojimu LNF išde žiandien yra suma, kuri jau suteikia galimybių pradėti kitą LNT didį užsimojimą įgyvendinti -- išleisti informacinį leidinį apie Lietuvą anglų kalba, apie kurį plačiau informavo LNT pirm. dr. B. Nemickas.

Baigdama pranešimą pirminkė dėkojo Tarybos Valdybai už glaudų bendradarbiavimą su Fondo Valdyba.

(Nukelta į 2 psl.)

ŽEMĖS DREBĖJIMAS ALIASKOJE

* ALIASKOJE ĮVYKĘS žemės drebėjimas, pasiekęs kai kurias Kanados ir JAV vietoves, pridūrė milžiniškų nuostolių. Stebėtina, kad žmonių gyvybių toji gamtos nelaimė, palyginti, nedaug tepareikalavo. Kasant griuvėsius, randama vis daugiau žuvusių. Jų yra jau virš 100. Tačiau stebėtinu būdu, žveigiant į miestų griuvėsių ir tereno chaosą, tenka stebėtis nuostolių gyvybėmis "laiminga" proporcija.

JAV vyriausybė ėmėsi visų priemonių greitai pagalbai suteikti. Skačiuojama, kad medžiaginių nuostolių jau dabar pridaryta arti 500 mil. dolerių.

* PÓPIEŽIAUS POVILO VIDIJĄ Penktadienį pasakotoji kalba, aštriai pasmerkusi komunizmą, verčia spėti, kad kaž kur yra užkliuvę derybos dėl kardinolų Minszentų ir Berano paleidimo iš komunistinės nelaisvės.

* OSWALDO NUSIKALTIMAS -- tai individualus neprotingas (irrational) žmogaus darbas. Tokių išvadų, pagal JAV spaudą, priėmė specialioji komisija, tirianti prez. J.F. Kennedy nužudymo aplinkybes. Komisija žinanti apie visus gandus, siejančius atentatą su platesniu politiniu užnugaru. Vieniems kaltinant kairiuosius, kitiems dešiniuosius, komisija priėjusi išvados, kad tie kaltinimai esą tokių konspiracijų romantikų fantazijos vaisius.

Romas Viesulas antrą kartą gavo Guggenheim Fellowship

Dailininkas Romas Viesulas

Dail. Romas Viesulas antrą kartą gauna Guggenheim Fellowship, kuri yra labai vertinama menininkų pasaulyje. Šiais metais jam paskirta grafikoje (in creative printmaking) \$4,500.00. Pirmą kartą Guggenheim Fellowship buvo gavęs 1958 metais.

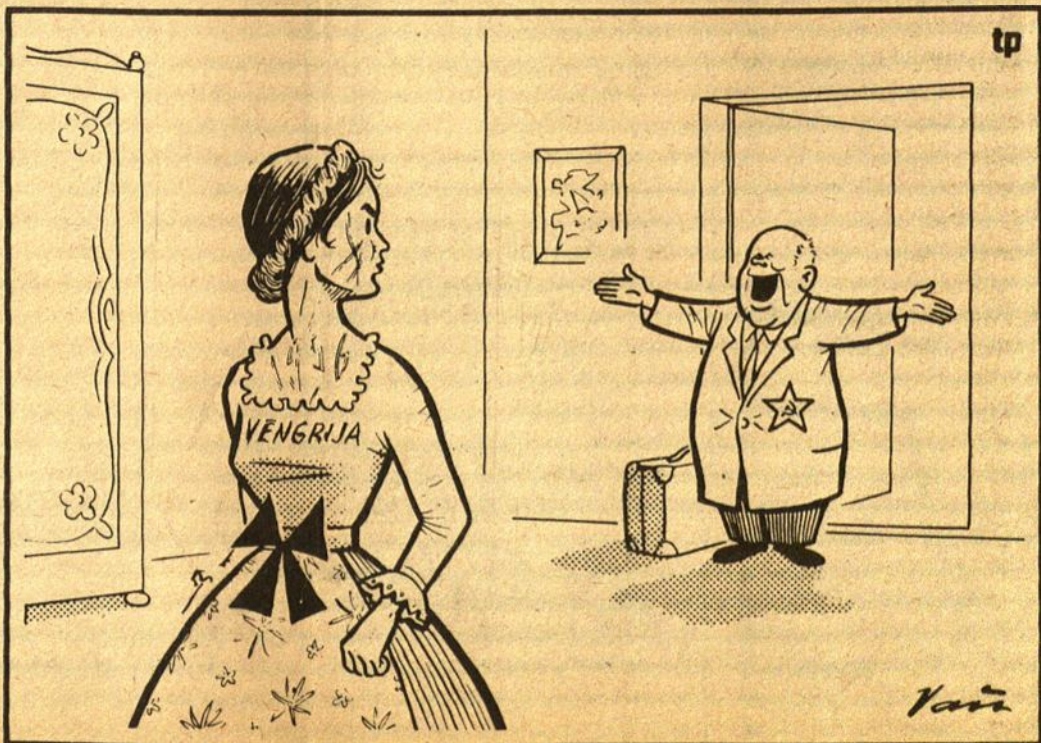
Romas Viesulas, gimęs 1918 m. Lietuvoje ir pasitraukęs į tremtį, Vokietijoje Freiburge baigė V. Jonyno vadovautą Meno Institutą, gavęs prancūzų vyriausybės stipendiją, studijas gilinai Ecole des Beaux Arts Paryžiuje. Į JAV atvyko 1951 m. Jis yra pirmasis Amerikos dailininkas gavęs litografijoje Tamarind Fellowship 1960 m., ir 1962 m. gavo Tiffany Fellowship.

Su savo kūriniais R. Viesulas yra dalyvavęs parodose Prancūzijoje, Jugoslavijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje, Graikijoje, Libane, Ispanijoje, Portugalijoje, Maroke, Pakistane ir įvairiuose

JAV miestuose. Šių metų pradžioje jo vieno darbų paroda vyko Japonijoje Tokijo mieste Yoseido galerijoje, kur buvo išstatę 25 litografijos, oforto ir spalvotos litografijos kūrinius, jų tarpe ir litografijas lietuvių dainos temomis. Du jo darbus parodoje nupirko Modernus Meno Muziejus Kamakuroje, gi japonų meno žurnalas Mizue labai gražiai savo kritikoje atsiliepė apie mūsų tautietį. Džiugu pastebėti, kad Japonijoje R. Viesulo parodą globojo JAV ambasada.

R. Viesulas už savo kūrybą yra laimėjęs eilę premijų, kaip Interamerican Biennial of Mexico, Philadelphia Museum Prize, Collins Prize, Lea Prize ir kt.

Šiuo metu R. Viesulas profesoriauja Temple universitete Philadelphiaje ir ketina vieneriems metams išvykti į Italiją, kur užsimojęs sukurti eilę kūrinių viduramžių manuskriptų dvasioje, rišant vaizdą ir muziką.

- Labas, brangioji! Kaip einasi? Aš manau, kad visos žaizdos užgijo!...

SU KOSTU OSTRAUSKU IR ROMU VIESULU

Šeštadienio vakarą susirinkom lietuviškoj smulkėj pasikalbėti, kaip draugai liepia. Apie meną, apie pažįstamus, apie draugus ir apie kūrybą. Ir kodėl ne apie save? Kaip iš sykiu Ostrauskas pastebėjo, pasaulis dabar mėgsta kalbėti apie save, apie savo kūrybą, aiškinti apie savo neaiškia kūrybą. Nors kai kuriems ji labai aiški. Bet juk reikia sekti gerus pavyzdžius.

Valio mūsų studentų sąjungai! Nejuokiomis ir aš pasijutau studentu. Mūsų buvo mažai, kaip vienuomet ir visose tautose. Bet mūsų buvo pakankamai, kad įdomiai pasikalbėti.

Kostas Ostrauskas mums tu-

STASYS GOŠTAUTAS

rėjo kalbėti apie meno išraišką. Romas viesulas irgi turėjo kalbėti apie meno išraišką. Man atrodo, kad po paskaitos man liko taip pat (gal ir daugiau) neaišku, kas yra ta meno išraiška. Bet argi tai svarbu žinoti? Kūrėjas

tojus. Ką sakyti apie milijonus išgyvenimų, kurie neranda formos sau išsireikšti? Kiek gražiausių poezijų pasiliko neužrašytų? Kiek įdomiausių paveikslų liko nenupieštų? Čia būtų klausimas kitai paskaitai.

Romas Viesulas kukliai bandė nustatyti kūrybinę išraišką dailėje. Daugiau praktiškas negu teo-

Paskaitos metu. Sėdi iš kairės: Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko skyr. pirm. E. Remeza, rašytojas Kostas Ostrauskas ir dailininkas Romas Viesulas.

G. Peniko nuotrauka

LNF NAUJA VADOVYBĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Išdininkas Lūdas Tamošaitis paskaitė išsamiai paruoštą LNF apyskaitą, iš kurios paaiškėjo, kad Fondo Valdyba lešas naudojo labai taupiai, tik būtiniausiems reikalams paremti, visą dėmesį skiriant ir taupant aukščiau minėtam tikslui.

Dr. B. Nemickas, LNT pirm. painformavo apie Tarkos dabartinius ir ateities rūpesčius bei nuotakas bendroje lietuvių politinėje veikloje. Į V. Alksnino klausimą, ar ruošiamas anglų kalba veikalas nesikartojantis su kitais iki šiol išleistais ar leidžiamais, atsakė, kad bus visai skirtingas, bent ligi šiol dar neišleistas.

Susirinkime dalyvavo ir žodį tarė ALTS-gos pirm. Vytautas Abraitis. Diskusijose aktyviai reikiškė V. Alksninis, L. Tamošaitis, B. Bieliukas ir kiti. Buvo prisimintas buvęs LNF valdybos vicepirmininkas ir nuosirdus fondo rėmėjas P. Narvydas, vis dar negalintis po ilgos ligos stipriau pakilti ant kojų.

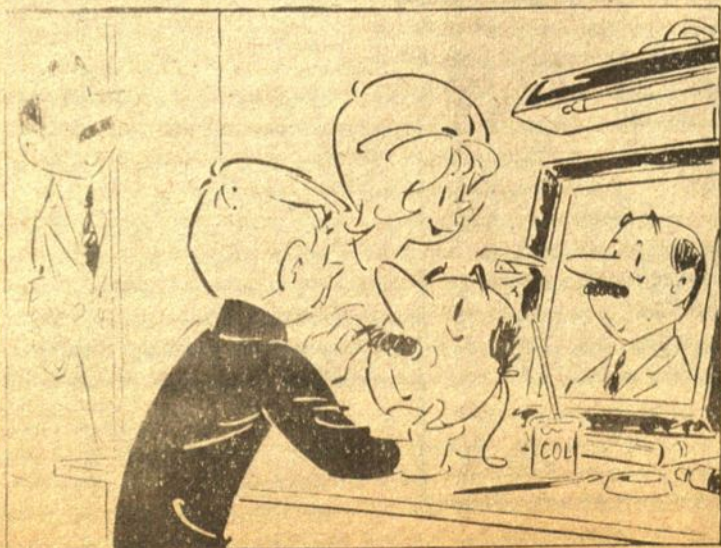
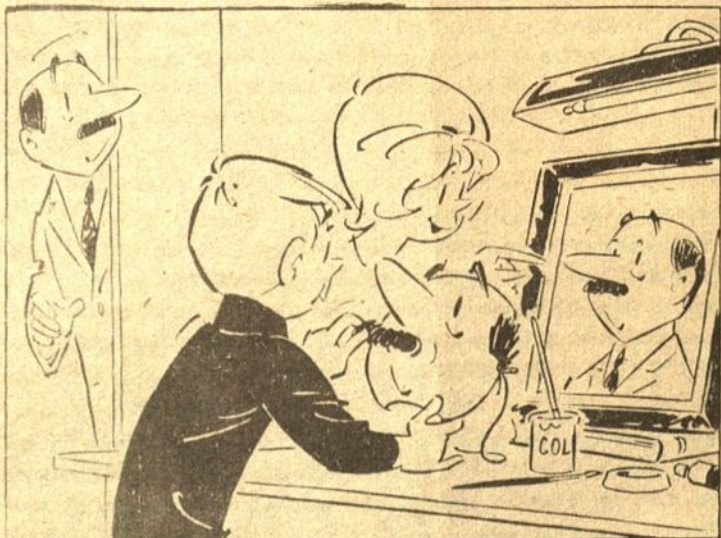
Į naują Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdybą išrinkti: Emilija Čekienė, Jurgis Kiaunė, Antanas Senikas, Jonas Valiukėnas ir Brutenis Veitas.

Vietoje A. Daumio ir L. Tamošaičio atėjo du nauji žmonės, tai J. Valiukėnas, baigęs ekonomijos mokslus ir sėkmingai dirbąs biznio srityje, Korp! Neo-Lithuania filiteris, anksčiau gyvenęs Rochesterio ir prieš 3 metus persikėlęs į New Yorką ir teisininkas Antanas Senikas nors naujos LNF faldybos sąstate yra naujas, bet vienas iš seniausių fondininkų, steigėjų ir buvusių pirmininkų, tačiau ilgą 4 metų laikotarpį be jų pareigų gerai pasilsėjęs.

Koresp.

GALVOSŪKIS 24 Nr.

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykite surasti. Atsakymas bus kitame numeryje.

A.A. SKTN. VYTAUTAS TAMULAITIS

Š.m. vasario 13 d., neatsargaus jauno vairuotojo suvažinėtas, Los Angeles mieste, Kalifornijoje, mirė Lietuvių Skautų Brolijos Oro Skautų Skyriaus įkūrėjas ir ilgametis to skyriaus vedėjas sktn. Vytautas Tamulaitis.

A.A. Vytautas buvo gimęs 1918 m. A. Panemunėje. Jaunas būdamas neteko tėvo ir kaip vyresnysis brolis šeimoje, užėmė mirusio tėvo vietą. Jam teko mokyti ir lygiagrečiai dirbti. Baigęs Jezuity gimnaziją, įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo Universitetą, kur studijavo inžineriją. Priklausė Korp! Plėnas Vyriai.

Gimnazijos laikais jis buvo aktyviai įsitraukęs į Lietuvos civilinės aviacijos aero klubo sklandytojų grupę. Lietuviškosios oreivybės idėjai davęs pažadą, tremty sudarė planus, paruošė statutą ir pagaliau po didelių svarstymų ir persvarstymų, gavęs sutikimą Brolijos ribose steigti atskirą oro skautų skyrių, kuriame iki pat mirties ir vadovavo. Už sėkmingą vadovavimą buvo pakeltas į skautininko laipsnį ir apdovanotas "Už Nuopelnus" Garbės Ženklu. Taip pat buvo vienas iš senųjų skautų "Židinio" Los Angeles skyriaus kūrėjas.

Nesvetima A.A. Vytautui buvo ir kita visuomeninė veikla. Jis ir šeštadieninės mokyklos ilgametis vedėjas, mokytojas, atsargos karių Ramovės narys, ir Lietuvių Namų dalininkas ir kt. Skautybės šūkis -- Dievui, Tėvynei ir Artimui -- A.A. Vytautui buvo pasidaręs aukščiausias gyvenimo tikslas. Jo gyvenimo siūlas buvo negailestingai ir nepaprastai anksti bereikalo nukirs-

simplifikacija nuvesta iki simbolio ir privesta prie išraiškos. Štai, tau sukurtas paveikslas. Ir čia atranka vaidina kūrėjo vaidmenį. Menininko reakcija prieš išorinį pasaulį ir sudaro tą individualų pergyvenimą ar nepergyvenimą, kuris vėliau pasireiškia menininko išraiškoje. Jeigu dailininkas turės pakankamai talento, ta reakcija ir išraiška bus meno kūrinys.

Staiga, neišvengiamai, kalba nukrypo prie abstrakto. Viena studentė (gaila, nežinau jos pavardės) paklausė apie tą fenomeną, vadinamą abstraktiniu menu. Romas Viesulas, savo kūryboje linkęs prie absoliučios abstrakcijos, vengė konkretaus paaiškinimo, tuo labiau kad prie abstrakcinio meno yra priskaitoma visi tie darbai, kurie neturi nieko bendro su menu, vien tik dėl to, kad jie nesuprantami.

Abstraktinis menas nėra triukas, nei nepajėgumas nupiešti ką nors realaus, nei vien fantazija, nei vien spalvos, nei vien jausmas, nei vien simbolis, nei vien intelektualinis išbalansavimas. Bet kas jis yra, aš manau kad nei Viesulas, nei Ostrauskas, nei meno "žinovai" negalėtų duoti konkretaus atsakymo.

Po to, kaip mūsų kronikose rašoma, buvo kavutė (su alumi) ir skaniais pyragėliais. Ot tau ir kūrybinė išraiška mūsų mergaičių! Susėdė prie stalų apkalbėjom visą likusį pasaulį, sustodami prie Kaupo mirties. Visi jautėmės sukrėsti žmogaus, kurį pažinome, kaip jauną tarp jaunųjų ir staiga jo pasigendami. Priemusių stalo viena kėdė tuščia.

Lietuvių Skautų Brolija nuostoj vieno iš stipriausių ažuolų, o lietuviška tremtis - kovotojo už Lietuvos Laisvę.

A.A. Sktn. Vytautas Tamulaitis palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Kalvarijos kapinėse vasario 17 d., karštą nešant židiniams, skautininkams ir skautams vyčiams. Atsisveikino skautų kapelionas kun. A. Valluška, Ramovėnų pirm. mjr. K. Liaudanskas, Brolijos Vyř. Skautininko vardu -- sktn. Rimt. Dabšys ir Pacifiko Rajono Vadas, pskn. J. Pažėra.

Išsėkis ramybėje, brangus Vytautai, svetingoje Californijos žemėlėje! Tegul ta sauja laisvos Lietuvos rugių, skautiška baltoji lėlė ir trispalvė ant Tavo užgesusios krūtinės leidžia amžiams priminti, jog lietuvis laisvas gimė, laisvas ir mirs.

Nuoširdžiausia užuojauta pasiilkiusiems šeimos nariams Stasei Tamulaitienei, Gyčiumi ir Daivai, Senis Lapinas

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

KULTŪRMAINIAVIMAS su Vilnium iš New Yorko, Chicagos, etc. nesiseka. Bet užtat sekasi iš Maskvos, Pamanykittik: Maskvoje buvo iškilmingas Donelaičio pagerbimo vakaras. Leningrade irgi. Objektvūs stebėtojas New Yorke objektviviai taria: matai, rusai susiprato padaryti gražų mostą lietuviams. Kada amerikiečiai susipras surengti Donelaičio paminėjimą Washingtono ir New Yorke?

Kitas objektvūs stebėtojas pridėda: o mes čia nepajėgsim taip plačiai ir išsamiai šmet susipažinti su Donelaičiu, kaip Lietuvoj... Kiek iškilmių, kiek straipsnių, kiek studijų!

Trečias paslaugus 'progresyvus' patarėjas dar primena: ogi žinrėkit, jie tenai net pašto ženklus Donelaičiui pagerbti išleido! Miko Petrausko ženklus irgi išleido! Ar Amerika jums kada padarys panašiai?

O visgi gaila, kad 'objektvystai' perdažnai esti greitaregiai. Ne trumparegiai, o tiesiog greitaregiai, ar skubaregiai: tik žvilgtį ką nors, ir jau daro 'objektvystas' išvadas... O kai antarą kartą ir ne taip skubomis į tuos pačius dalykus pasižiūri, tai atsiranda ir kitų išvadų.

Donelaičio ir M. Petrausko paštaženkliai su "CCCP" įrašu man visų pirma primena tai, kad Lietuva pati nebegali tų vyrų pagerbti sava is pašto ženkla, nes neturi teisės turėti savo pašto... Rusijos paštas pardavinėja Miko Petrausko ir Kristijono Donelaičio vardus, kaip savo prekę...

Minėjimų, straipsnių, studijų apie Donelaitį tenai apstu, nesgi ir lietuvių tenai dešimteriopai daugiau. Bet, šalia prasispraudusių gana gerų Donelaičio išryškinių, vistiek vyrauja "mirusių sielų supirkinėjimas": Donelaičio minėjimai Lietuvoj ir Rusijoje skirti Tolminkiemio kelbonui paversti, jei dar ne tikru bolševiku, tai bent bolševizmo pranašu. Maždaug, žinrėkit, koks puikus buvo tas Donelaitis -- beveik tikras mūsų brangusis Nikita Sergejevičius! Na, o už tai, kad Maskvos ir Leningrado didikai teikėsi pripažinti Donelaitį 'svojom žmoniem' lietuviui turi mainais: 1) padėti ukrainiečiams įrodyti, kad jų Tarasas Švečenka jau už Donelaitį nepalyginti geriau susipratęs bolševikas, 2) Vilniuj iškilmingai švesti pirmosios rusiškos spausdintos knygos 400 metų sukaktį ir garbinti Ivaną Fiodorovą, kaip spausdinto žodžio pionierių Lietuvoj, ir ta proga užmiršti, kad pirmoji lietuviška knyga jau buvo pasirodžiusi 17 metų anksčiau už rusišką. Kas toj kultūrmainyboj duoda ir kas gauna?

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. P. Prospect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association

4192 Archer Avenue, Chicago, Illinois

IŠTEKLIAI \$86,000,000

RESERVAI \$8,500,000

Kovo 31 dieną Jūsų santaupos IR VĖL PADIDINAMOS

mums prirašant 4 1/4% dividendą už praėjusias 90 dienų.

JŪS GALITE SAVO DIVIDENDĄ ATSIIMTI ARBA PALIKTI

Jūsų sąskaitoje, kad jis Jums neštų papildomą uždarbį

Jūsų pinigai, padėti iki kiekvieno mėnesio 15 dienos uždriba dividendą už visą mėnesį.

Jūs be vargo galite perkelti savo santaupas iš kitur pristatydami mums savo taupmenų knygtę.

Justin Mackiewicz
Valdybos Pirmininkas

Justin Mackiewicz Jr.
Prezidentas

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

THE BEST
FOR LESS!
Frank Zopolis
3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO,
ILL., 60642
Phone:
Garden 4-8654

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VLTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KAS GERO TRAKUOSE?

Apie Kęstučio sostinę, Trakus, jau esam šį tą girdę ir net matę "iš tiesioginių šaltinių". Dvi ar trys ekskursantės net filmus rodinėjo, kuriuose matėm, kad Trakų ežeras vis dar pilnas vandens, o Kęstučio pilis, kurios pažinjom tik griuvėsius, visiškai atstatyta, maždaug kaip kadaise buvus. Filmuose nematėm, bet iš kitų tiesioginių šaltinių taip pat žinom, kad piliję yra ir daugiau naujienų: ne Kęstučio, ne Birutės, ne Vytauto, o Lenino ir Kapsuko stovylos tenai įsodino...

Bet, štai, daug turiningesnis pluoštas žinių apie Trakus iš pačių tiesiogiausių ir labai oficialių šaltinių. Vilniuje leidžiamame savaitraštyje, kurio vardas LITERATŪRA IR MENAS, kovo 21 dieną yra išspausdintas beveik visos Trakų administracijos pasirašytas Laiškas redakcijai. Ne apie literatūrą ir meną rašo, o apie Trakų padėtį, kokia ji yra dabar, dvidešimtais metais po karo, dvidešimtais metais "socialistinės statybos". Perspausdiname jį be pakeitimų, be sutrumpinimų -- imkite jį, skaitykite ir įsiskaitykite: apie Trakus, netgi ne vien apie Trakus, sužinosite daugiau už visas filmuotas ir tyrinėtojas "iš tiesioginių šaltinių".

Kas gi gera Trakuose? Iš tiesų, nemažai. Visų pirma, administracija, su pačiu miestu galva imtinai, geri lietuviai: ne tik jų pavardės lietuviškos, bet ir jų susirūpinimas ta Lietuvos tautine šventove pasigėrėtina. Pasigėrėtina ir jų drąsa viešai kovoti dėl Trakų gėrovės, Keista, žinoma, kad jie kovoja dėl statybos, administracijos bei finansinių reikalų per laikraštį, ir netgi per... literatūros ir meno reikalams skirtą laikraštį. Bet tai jau vienas iš savotiškųjų dabartinės padėties bruožų Lietuvoje. Šaukiasi pagalbos per menininkų laikraštį, nors tikra vieta tokiems memorandumams jau turėtų būti "suvereninės respublikos" valdžios įstaigose. Iš memorandumu matyti, kad ten jau išklabentos visos durnys, bet "suvereninė valdžia" tepajėgia atsakyti: "Suprantam, reikėtų, bet nieko negalim padaryti"... Kodėl? Todėl, kad Trakų, kaip ir visos Lietuvos, reikalai sprendžiami pagal planą, o plano siūlės susilaukus ne Vilniuj, -- Maskvoj...

Trakų paveikslas, kurį taip vaizdingai nupiešė jų administratoriai, pasakoja ir daugiau, ne vien apie Trakus. Trakai nepatogu svečiams rodyti todėl, kad jie rūpinami taip, kaip ir visi kiti Lietuvos miestai -- rajonų centrai, ir tų jų nerodo svečiams. Kas tenai? Įsižiūrėjus į Trakų paveikslą, galima ir tuos įsivaizduoti: ir tenai turi būti panašu, nes gi ir visi Lietuvos miestai - miesteliai tvarkomi pagal tą patį planą ir standartą. Trakams padėti, esą, būtų galima tik suteikus jiems išimtinės teisės -- respublikinio miesto teises, kaip Palangai, Druskininkams. Bet tai priklauso nuo ko?

Laiško memorandumu autoriai lenkia galvas partijai. Toki reikalai, -- primena jie, -- "visada buvo mūsų partijos dėmesio centre". Tiesa, popieriuje, propagandiniuose pareiškimuose buvo ir yra. Bet Trakams iš to dėmesio naudos iki šiol, kaip iš varnų kranksėjimo.

Literatūros ir Meno laikraščio redaktoriai irgi turėjo pagirtinos drąsos taip atvirai išskirti Trakų reikala. Tegu ir teko laukti 20 metų tokio narsumo, bet geriau vėliau, negu niekad. Įdomiausia dabar -- gelbės ar negelbės. Jei gelbės -- bus bravo tautiečiams, net ir tokiose sąlygose drįstantiems bandyti iš kolonistų nors šį tą savo kraštui išpešti. Tik nemažai dar metų praeis, ligi jų tos kuklios svajonės įvyks, jeigu net ir pradės "tapti kūnu". Bet, jei Trakai ką ir laimės, -- kada pašviesės kitų keturių dešimčių rajonų centrų paveikslas? (vr)

IEŠMAI VIETOJE MENO
AIŠKINIMO

Laikau vieno nusistatymo -- neatsakinėti į jokių asmeniškus užpuolėnėjimus, nežūrint provokacinio tono ir patiekiamos šmeižtų dozės.

Lygiai ir tūlam Juozui Pivorinui nieko neturėčiau pasakyti dėl jo pastabų "Žaidimai be pralaimėjimų" (Dirva kovo 19 d.). Paskaitęs jo pastabas, prėdėjau išvados: arba jis dar labai jaunas amžiumi arba jis dar labai jaunas suvokti šių dienų meno ir bendrai kultūrinis reiškinys, surištus su vispusišku mūsų gyvenimu.

Gaila, kad minimas Pivorinas, kalbėdamas apie A. Rūkštelę ir laukdamas jo "išpažinties", įtraukė ir dail. A. Vaikšnorą. Gi pastarasis turis pamatyti, kad yra įtrauktas keliauti, Pivorino žodžiais tariant, A. Rūkštelės "prisiterštą" taku. Šiuo A. Vaikšnoros pavardės įtraukimu, Pivorinas mane nupirko atsiliepti. Jeigu Pivorinas būtų bet kurios meno šakos kūrėjas, lengvai galėtų skirti kūrį yra draugystė ir skirtingų krypčių menas, ką reiškia būti dailininku, nedirbančiu abstraktiškai ir turėti draugų, kurie yra abstraktistai. Gi Pivorinas norėtų, kad dail. A. Rūkštelė ne tik neturėtų draugų, bet kad ir esamieji sunų ruja užleistų, kad jį gyvą suplėšytų. Tai-

gi, kaip Rūkštelė drįsta atsiliepti blogai, o Pivorino žodžiais tariant "tyčiotis" iš kairiųjų didžiųjų modernistų kūrybos. Jeigu Pivorinas yra dailininkas ir save laiko dideliu, tai jo pavardės tikrai neminėju. Arba, vėl, rašo -- "jis toli gražu nelinkęs pripažinti savaime suprantamos teisės, ir netgi būtinybės, kiekvienam menininkui kurti pagal giliai savo asmeninius įsitikinimus". Šiuos teigimus jis patiekia prisimindamas mano skaitytą paskaitą "Primityvizmas ir abstraktizmas mene" prieš 6 metus Clevelande. Čia jau kiekvienas gali pastebėti, kad Pivorinas neranda jokio skirtumo tarp kritikos, kritiško pasisakymo ir laisvės kūryboje. Įsivaizduokime, kad Pivorinas, ar tolygus jam, sukritikavo kūrį nors meno kryptį. Nejaugi tuo pačiu jis ar jė turi pasijaušti, kad kam tai atėmė teisę laisvai kurti "pagal giliai asmeninius įsitikinimus".

Kai Rūkštelės adresu jis parašo "Tuometinis tyčiojimas iš kairiųjų didžiųjų modernistų kūrybos paliko neišdildomą įspūdį" -- aš klausiu Pivoriną -- kur buvai prieš 6 metus? Kodėl neatsiliepėsi su rimtu straipsniu, įrodančiu tų didžiųjų meno didybę, o mano herezijas? Matai, pasispaudyti, pasiburnot ir "priterštus" takus palinksinuot kiekvienas gali. Visa nelaimė, kad tokiu keliu eidamas ne vienas neatidengė meno tiesos ir neparodė išminties. Nesuvaldyta tulžis čia nieko nepadės. Be reikalo Pivorinas džiingauja, kad "Rūkštelė pagalvau supra savo beprasmiškos ir gana nesimpatiškos kovos nenaudingumą ir nutarė apleisti mūšio lauką..."

Perspausdinta iš Vilniuje išeinančio savaitraščio "Literatūra ir Menas" 1964 m. kovo 21 d.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Ar Trakai tik rajono centras?

Naujos perspektyvos atsivėrė Trakams Tarybų valdžios metais. Čia daug kas padaryta šviesiam gyvenimui pakelti skurdusį miestą: statomi nauji namai, centrinėje miesto dalyje veikia vandentiekis, baigiami kanalizacijos statybos darbai; kapitaliniai sutvarkyta, išsistatuota ir apšviesta centrinė gatvė, tvarkomi žalieji plotai ir t. t.

Deja, to nepakanka. Trakams visada buvo būdingas savotiškas dvilypumas. Savo žydėjimo metu XV a. pradžioje jie buvo laikomi lygiavertiais Vilniui ne savo dydžiu, ne administracine (kokią mes dabar suprantame), o reprezentacine prasme. Mūsų dienomis ypač išryškėjo skirtumai tarp Trakų kaip ellinio administracinio centro ir Trakų -- turistinio sportinio bei reprezentacinio miesto. Tačiau ir kaip rajono centras Trakai tvarkomi labai šabloniškai, kanceliariškai, neatsižvelgiant nei į jų praeitį, galimybes, nei į tai, kokias pasekmes panašus miesto tvarkymas turės ateityje. Kaip elliniam kaimiškojo rajono centrai, Trakams talkomi bendri respublikos rajonų vidurkiai. Bet argi galima taikyti tas pačias normas Trakams, kurie jau nuo XVI a. pradėjo smukti, ir, pavyzdžiui, Biržams, Rokiškui ar Kupiškui, kurie pastoviai augo ir dar prieš karą buvo daugiau ar mažiau sutvarkyti ir tuo pačiu padėtas pagrindas jų tolimesniai vystymuisi?

O tokio šabloniško tvarkymo rezultatas gana liūdnas: Trakai, kaip buvo, taip ir išliko medininiai, pusiau susidėjęsiais pastatais; kaip minėta, kapitaliniai sutvarkyta tik centrinė miesto gatvė.

Kodėl taip išsėla? Finansuojantis ir medžiagas tiekiantis respublikinės organizacijos, į kurias kreipiamasi vienu ar kitu klausimu, pareiškia: „Su prantam... Trakai išimtinė vieta... Reikėtų, bet nieko negalime padaryti... Jūs -- rajono centras, turite tiek ir tiek kvadratinį metrą gyvenamojo ar gamybinio ploto, tiek tai tiesinių metrų gatvių... Mes suprantame. Jūsų padėtis sunki, bet jums tik tiek priklauso...“

Tad ar tenka stebėtis, jog Trakai kaip rajono centras beveik neauga, tvarkosi labai lėto, sunkokai? Pastatų amortizacijos procentas čia labai didelis, todėl, kiek pastatoma, tiek beveik reikia nugriauti; tas pats amortizacijos procentas neleidžia tam tikros kapitaliniam remontui skirtų lėšų dalies panaudoti remontuojamų pastatų aplinkai sutvarkyti.

Pagalau Trakams kaip rajono centru augti nėra ir impulso. Pramonė čia nevytoma (tai labai teisingai). Tačiau Trakai nevytomi ir kaip turistinio sportinio miesto, nes tai -- tik ellinis respublikos rajono centras. Ir pasidaro užburtas ratas...

O turizmo sporto, poilsio klausimai Trakams turėtų būti kasdieninė duona! Jei jau prieš karą Trakai ir jo apylinkės garsėjo kaip turizmo ir poilsio

vieta, tai dabar čia galima sutikti viso pasaulio atostovų (pilna to žodžio prasme). Vien tik 1963 metais Trakuose pabuvojo 200.000 žmonių (į šį skaičių neįeina turistai iš Tarybų Sąjungos bei užsienio, poilsiaivę Trakų turistinėje bazėje, ir visi tarptautinių, visasąjunginių bei respublikinių sportinių varžybų dalyviai). O ką pagaliau gali Trakai pasiūlyti čia atvykstantiems žmonėms (iki 10 000 su 200 transporto priemonių)? Būkime atviri: jiems galime pasiūlyti saulę, gryną orą, auto stovėjimo aikštelę 18 mašinų, 50 valėlių... Bet ar viso to pakanka? Ne, kaip neišsprendžiama net padoresnio pliažo su paprasčiausiais įrengimais statyba, jau nekalbant apie kitokias aptarnavimo ir poilsio priemones.

Kadangi Trakai negali priimti ir aptarnauti visų lankytojų, -- jie nebetelpa mieste ir pasiskirsto po artimiausias apylinkes. Bet ir čia vargiai ar nutelkia juos kultūringam poilsui esančios sąlygos. Jau eilę metų kalbama apie niokojamą Užtrakės parką, kur įsikūręs Lentvario tarybinio ūkio Užtrakės skyrūlis, seniai sprendžiamas klausimas, kaip išskirti iš Senųjų Trakų gynybinių liekanų „Spalio“ kolkūlo kauliukus, aplinkinių kolkūlo žemdirbių išarę turistų lankomą Rakalnės pušyno dalį, neišspręstas buvusių Tiskevičiaus rūmų panaudojimo klausimas.

Dažnai priekaištaujama, kad Trakai blogai pasirodė priimti svečius, kad, pavyzdžiui, Palangoje ar Druskininkuose, reikaler nepalyginamai geresni. Taip, Palangoje ar Druskininkuose visai kas kita. Trakai gi -- kaimiškojo rajono centras, jie nepajėgūs patenkinti šimtų tūkstančių atvykstančiųjų poreikių.

Iš pirmo žvilgsnio gal atrodo, kad padėtis Trakuose nėra jau tokia bloga. Praeina vasara, ateina ruduo, žiema, miestelis išuštėja, neplinu apkrovimo veikia valgykla-restoranas, „Zalgirio“ ir turistinė bazės, kaip veldrodis blizga ežero ledas, sniegas apdenigia vaizdingas Trakų apylinkes, kalnelius. Ir... visur tuščia, nes Trakuose nėra žiemos sporto bazės su nuomajamu inventoriumi. O vėžti visas sportines priemones iš Vilniaus retai kursuojančiu, perpildytu, prie klekvieno pakelės stulpo stabdojančiu autobusu beveik niekas nesirūpina. Traukiniai gi vaikšto labai nepatogių grafiku, kurio mieste niekas nežino, nes Geležinkelio valdyba neatneša į galvą jo išskibinti didesnėse žmonių susibūrimo vietose.

O juk Trakuose poilsui ir sportui žiemą didžiulės galimybės!

Bet baigiasi žiema, Trakus vėl užplūsta gausūs lankytojai, vėl mums teks juos priimti, sprendžiant „gigantišką“ klausimą, kiek ir kur pastatyti šiukšlių dėžių, nes trys miesto valytojos niekaip nepajėgia išvalyti net centro...

Argi Trakai neturi sąlygų tapti pilniai ligalaikio poilsio vieta?

Dar ankščiau būdavo rekomenduojama pabuvoti Trakuose silpnų plaučių žmonėms, maudytis gydymųjų savybių turinčiame Totoriškių ežere. Bet dabar apie tai niekur net neužsimenama.

„Zalgirio“ vandens sporto bazė negali patenkinti net respublikinių irklavimo varžybų dalyvių, o varžybų skaičius Trakuose kasmet auga. Vien tik 1961--1963 m. įvyko 14 respublikinių, 7 visasąjunginės ir vienos tarptautinės irklavimo varžybos. Susižavėję Trakais, čia atkakliai veržiasi ir kiti sporto šakų atstovai, bet jų lūkesčius apvilia menkos miesto galimybės.

Labai blogai įspūdį paliko 1963 m. vasarą čia suorganizuotos visasąjunginės povandeninio plaukiojimo varžybos: iš visur suvažavę sportininkai kūrėsi palapinėse parke, draugijų vėlavos buvęs išskabinos „ant elektros stulpų, o centrinė varžybų bazė įrengta vandens gelbėjimo stotyje -- buvusioje pirtyje, teisėjų „kambary“ paskirti atliko brezentas, pakeltas ant keturių karnčių... Viso viršūnės buvo varžybų uždarymas: parados, vykęs centrinėje gatvės dalyje ir dėl dalyvių bei žiūrovų gau-

sumo palaipsniui persikėlęs į skverą ir artimiausius daržus...

1963 metų vasarą, sužavėti pulkiūs gamtos, Trakuose bandė treniruotis Tarybų Sąjungos greitojo čiuožimo rinktinės dalyviai. Jie beveik mėnesį treniravosi... tarp puslialio pilies griuvėsių, bet galų gale turėjo išvykti: Trakuose čiuožėjai nerado jokių sportinių aikštelių ir negalėjo rasti, nes jų čia nėra.

Prieš keletą metų į respubliką tarptautinėms varžyboms atvyko švedų futbolininkai. Aplankė jie ir Trakus. Mums tiesiog buvo nepatogu, kai jie, sužavėti pulkių gamtinio sąlygų, pareiškė: „Suroškime tarptautines varžybas Trakuose, žiūrovai atvažiuos iš Vilniaus“. Ką mes galėjome į tai atsakyti? Ką mes galime atsakyti visiems respublikinių, visasąjunginių ir tarptautinių varžybų sportininkams, jei kelti metal respublikos planuojantis organai niekaip negali išspręsti mažyčio sportinio centro Trakų miesto sportininkams statybos klausimo. O kalbama juk ne apie sporto rūmus, bet apie nedidelį pastatą ir atvira baselnuką su suolių bokštu; kalbama ne apie milijonus, o apie kelis tūkstančius rublių. Dabar gi genda iš vėnos pasirūšis į kitą tampomas sportinis inventorių, plaukikai priversti slapta treniruotis ežero viduryje -- kitaip juos „ištrauks“ gelbėjimo stoties darbuotojai.

Visi, kas atvyksta Vilniun, pabuvoja ir Trakuose. O ką mes galime svečiams parodyti? Pils, pavežioti po ežerus, nesilartinant prie krantų, ypač prie Užtrakės parko. Negi parodysi kazarminės „architektūros“ mokyklą-internatą, ne pirmo šviežumo universalinę parduotuvę ar kelių gyvenamųjų namų pastatus; negi vedžiosi gal ir centrinę miesto gatvę, į kurią, nugriovus medinės tvoros, kartkartėmis pasivaikščioti išsėla vištos ir žąsys. Trakuose, kaip kaimiškojo rajono centre, paukščių ir gyvulių (tame tarpe karvių ir kiaušinių) laikyti nedraudžiama.

Vien tik praėjusiais metais Trakų klausimas buvo svarstytas tarptautinėje pasitarime Valst. statybos ir architektūros reikalų komitete. Trakų problemą svarstė ir LTSR Architektų sąjunga. Šių pasitarimų dalyviai priėjo vieningos nuomonės, kad Trakams būtina suteikti respublikinės reikšmės turistinio-sportinio miesto teises (paleikant jame rajono centrą), ir tik ta linkme ji vystyti.

Respublikinių teisių suteikimas Trakams labai daug ką duotų, o valstybei atsieltų, mūsų mąnymu, labai nedaug. Palikus juose rajono centrą, kal kurios rajoninės įstaigos (pvz., bankas, finansų skyrius) galėtų aptarnauti ir miestą. O miestai, turėdamas tas pačias galimybes kaip dabar, galėtų tvarkytis, pirmoji eilė, atsižvelgiant ne į vietinius rajono centro, o į turistinio-sportinio miesto reikalavimus. Gal būtų, Trakams suteikti respublikinio miesto teises trūksta kai kurių formalių duomenų? Gal ir taip, bet juk Trakai nepaprastai gausiai lankomi, darbo žmonės atvyksta čia pailsėti, pasiimti jėgų tolimesniai darbu, atvyksta sportuoti, susipažinti su istorinėmis vietovėmis, pasigėrėti nuostabią gamta!

Tarybinio žmogaus poilsis, visapusiškas ir harmoningas jo asmenybės vystymas visada buvo mūsų partijos dėmesio centre.

Į šį kilnų tikslą savo indėlį turi įnešti ir Trakai.

Inž.-arch. R. JURGILAS, Trakų rajono architektas; inž. K. RUDZYS, statybos inspektorius; inž. J. DEKSNYS, Vykd. k-to plano komisijos inžinierius; inž. B. STANIULIS, Viešinio ūkio valdybos viršininkas; inž. J. LILEIKIS, kelių inspektorius; inž.-arch. J. PAULIUKAS, „Zemprojekto“ Trakų grupės vadovas; inž. S. SULAITIS, „Zemprojekto“ Trakų grupės vyr. inžinierius; inž. J. VILIMAS, Lentvario Statybos valdybos vyr. darbų vykdytojas; inž.-arch. S. MIKULIONIS, Trakų miesto DZDT Vykd. k-to pirmininkas.

tional Academy, Hudson Valley Art Association ir kt., nepripažįstančios abstrakcinio meno.

ANTANAS RŪKŠTELĖ,
Chicago, Ill.

TAI YRA MANO TIKRA
PAVARDĖ

Kovo 18 dienos Dirvos vedamajame "Ar ir liaudininkams nusibodo?" driekiasi kaltinimas, kad Naujienose kovo 4-10 d. d. atspausdintas straipsnis "Reikia pakeitimi" yra parašytas slapkai, besidangstančio A. Kučio slaplyvardžiu. Prisiminimui pacituosiu, kad ir šį sakinį: "Tokiomis temomis rašant, pirštu duriant liaudininkų naujosios vadovybės pažintus laisvinimo organizacijos reikalais, kažin, ar tikslinga autoriumi slėptis po tokia aiškiai pramatoma 'nežinomojo' (A. Kučys) kauke". Toji "kaukė" puola ir kitose vietose, pavyzdžiui, pastačius V. Rasteni, P. Stravinską ir kitus, kurie, esą, savo nuomones išdrįso atvirai reikšti, atseit, pasirašant tikrais vardais.

Šiam viešai ir taip drąsiai paskleistam nežinomajui atitaisyti pareiškiu, kad A. Kučys -- tai nėra jokia slaplyvardė. Tai nėra ir jokia kaukė, po kuria slėptųsi kito žmogaus mintys. Tai yra

mano, straipsnio "Reikia pakeitimi" autoriaus, tikroji pavardė. Jums ji patinka, ar ne, bet tokia pavardė vadinasi ir mano tėvas, ir tėvo tėvas. Slapyvardžiais ir inicialais pasirašančių autorių taip pat nemėgstu, kaip ir manne teisingai kaukė primetęs ponas (j.č.).

Tėbūnė man leista suklaidintiems Dirvos skaitytojams pranešti, kad aname straipsnyje išdėdčiau tik savo pažiūras, nieko neatstovaujamas, niekieno nesugestijuotas, ir, juo labiau, niekam neleidęs mano pavardės dangstyti. Jei ponas j.č. klausia "Nejaugi A. Kučys jaučiasi galintis tik per spaudą reikšti savo sugestijas?" ir pats toliau atsako "Geriausias darbas yra -- padarytas darbas", tai, kas liečia mane, turiu pasakyti, kad toli gražu nesu tokioje pozicijoje, kad turėčiau galią reformuoti VLIKą pagal savo planą. Matyti, kad pasivaidenusi kaukė buvo tikrai stambaus kalibro...

Norėčiau taip pat paneigti tuos tvirtinimus, kurių ponas j.č. mano straipsnyje nerado ir rasti negalėjo. Taip, pavyzdžiui, yra netiesia, kad aš pareiškiau kokią tai nepasitikėjimą Rezoliucijų komisijai. Esu įsitikinęs, kad kiekvienas individas ir kiekviena or-

(Nukelta { 4 psl.})

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Prie šv. Juozapo upės

Visur pasitaiko rūkų, net ir Kalifornijos pajūriuose. Keletą kartų per metus, po karštų dienų, ir dar kokių! Rūkų tokių tirstų, sunkių, rudų su chemikalais. Jei į juos kada vidurnaktį patenki, lyg į kokią perdegintą tešlos maišą, -- sveikas dingęs. Sako, blogiau, kaip Londone. Tokio rūko labai bijau. Jau du kartus buvau taip įklimpęs į šlapią rudą tešlą, po vidurnakčio grįždamas iš darbo. Sykį netoli pajūrio visiškai pamečiau autostradą ir kelias valandas veltui klaidžiojau, kol išaušo. O kitą kartą šiaip taip atridėjau į savo gatvę, bet savo namus tik po pusvalandžio suradau.

Kitokie rūkai šiaurėje, pavyzdžiui, Michigano valstijoje, aplink Taboro Farmą tą naktį. Tokie, kaip Lietuvoje kadaise, kokių esu matęs Aukštaitijoje prie Nevėžio ir kartą Žemaitijoje prie Platelių ežero. Švarūs, švelnūs, vaiksūs, minkšti, kaip aksomas. Beveik smagu pabūvoti tokia kultūringame rūke: jis tave glosto, glamonėja, pasaulį pavertia poetiškesniu ir akių visiškai dar neužriša.

Taip šią naktį ir išėjome su Marijum Katiliškiu į gerą, švelnų ir dar vaiskų "lietuvišką" rūką. O tokia naktį Taboro vasarvietės gamta -- ištisas visų meno stilių stebuklas. Arčiausia po nosimi -- realizmas, o kiek toliau prasideda simboliai, filosofinės gėmės arba mistika, kaip pasakytų dailininkas Bagdonas. Keliolika medžių, kur arčiau, prieš tave atsiskleidžia geriausios mokyklos impresionizmu, o kur nedaug beišmatomi ir nesuprantami, tai be abejo naujausios abstrakcijos krūmų, stagarų ir debesynų gniužulai.

Ir kur kitur suktime, jeigu ne prie šv. Juozapo upės, kuri turbūt ir buvo šitaip pavadinota Farmos savininko vardu ir čia lankščiu vingiu supa žemutinį Taboro šoną. Ne visai maža upė, ir tokia rami, nesikarščiuojanti, giliai susimąsčiusi, kaip mūsų Maironio apdainuotasis Nevėžis. Valdas Adamkavičius jai pranašauja didelę ateitį. Sakė girdėjęs, kad šv. Juozapas būsiąs giliau prakastas ir pritaikintas navigacijai, ir čia pradėsia plaukioti beveik okeaniniai laivai.

Tuo tarpu čia plaukioja tik žuvytės ir rudens gelsvumu nusidažę lapai...

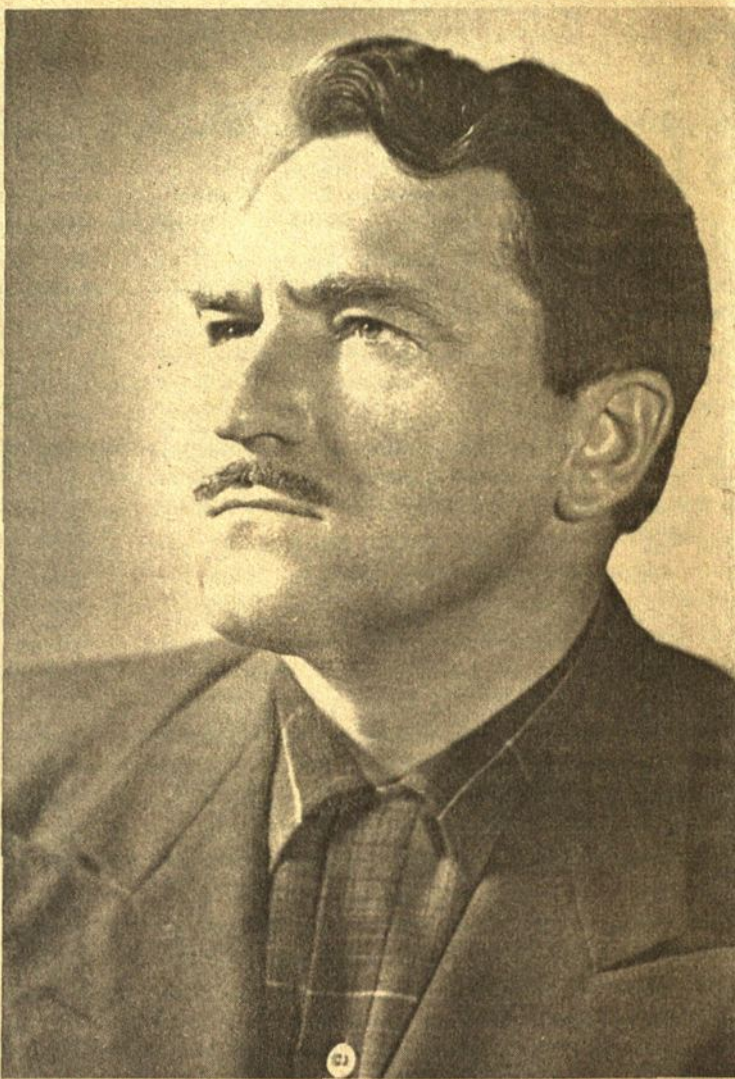

Koja pasitikrindami grumstus ir žabarus, prislenkame prie šv. Juozapo kranto. Randu akmenį atsisėsti, o Marijus atsiremia į kažkokio galbūt gluosnio stuoabrį. Cigaretė drėgmėje nelabai skani, bet vistiek užsiorūkome iš įpratimo, nes juk čia pasiūtiskai gera mudviem pamaštyti, kaip seniem filosofam. Beveik vienintelė vieta ir pats geriausias laikas, kur per saskrydį tu gali ramiai, nesiblaškydamas ir neblaškomas, kiek pasikalbėti ir pasitarti su geru nelaimės draugu.

- Taigi, Marijau, -- pradeda, -- bus jau lygiai penki metai, kai matėmės paskutinį kartą šioje Farmoje, ir lygiai penkiolika metų, kai pirmą kartą susipažinom, man lankantis Hanau stovykloje Vokietijoje, pas Aleksandrą Mer-

kelį. Tuomet buvo aiški, trumpa ir vaisinga kalba -- apie politiką, apie rezistenciją ir apie tai, už ką dar būtų galima "galvą guldyti". Gi prieš penkis metus šioje Farmoje nebebuvo už ką galvos guldyti, tad nors atsakančiai palėhavom. O kada pagaliau pasikalbėsime, kaip žmonės, apie savo reikalus ir bėdas? Tu man ma-

rikičiaus, ir meksikiečiais. Tavo kaimynai meksikiečiai, reikia pripažinti, bene bus patys padoriausi. Kad turgirdėtum, kaip mes puikiai kalbam ir geriausiai susikalbam anglų, ispanų ir lietuvių kalbų mišiniu! Ką ten tos mudailintos, išlaižytos gramatikos prieš mūsų tikrosios kalbos stilių. Mes patys pasidarom grama-

Rašytojas Marius Katiliškis, kuriam šiais metais Lietuvių Rašytojų Draugija paskyrė premiją už jo knygą "Šventadienis už miesto".

žai berašai, net į laiškų ilgai neatsiliepi...

- O kada gi neatsiliepi? -- rūstokai gynėsi Katiliškis - Visada atsiliepdavau, nors gal ir ne taip punktualiai, kaip verslo firmos. Nuolat turiu bėdų, su atkakliausiu pasiryžimu tvarkomų, ir niekad nesutvarkomų. Matai, man, sužiedėjusiam muzikui iš kalnėnų žemės, ne viskas taip sparčiai klostosi, kaip kitiems gerai mąkstintų metodų vyrams.

Man laišką parašyti -- labai rimta užduotis, surišta su praktiku ir visais sunkaus darbo atributais. Kas kita buvo mano iškiliausioje žimago gėdynėje. Tuomet nuleisti žemėn tris egles, sumušti du erdmėtrų malkų arba išvairyti dešimt metrų griovio durpyne tebuvo tik rankovių pasirašymas, palyginant su laiškų parašymu. Turbūt, per ilgai kasiau durpes ir per vėlai pradėjau siekti brandos atestato. Tokios smulkmenos, matyt, suformavo netikusį būdą. Ir iš viso, kodėl aš nepasilikau tokiu, kokiū turėjau būti? Kokia velniava mane nusto mē nuo ano tako? Šiandien man būtų daug geriau, ir be jokios abejonės lengviau būtų susigyventi su šios šalies aplinka, geriau susiprasti su visais darbo draugais. Su hibiliais ir negrais. Ir porto-

tiką ir geriausiai susiprantam be klaidų ar dviprasmiškumų...

- Suprantu tavo jausmus ir vieną kitą meksikietį taip pat pažįstu, ir taip pat ne svetimi man tos gramatikos malonumai. Bet čia per saskrydį, kaip matei, kitas pasaulis: moksliškai, giliai, apie principus, apie problemas, apie konceptus. Su tikruoju mūsų gyvenimu aš čia niekaip neįdrįščiau pasirodyti...

- Ir aš nei! Saugok Viešpatie! -- sušuko Katiliškis. - Cha! Išėjęs iš namų, aš visada nuduodu, kad man niekas nerūpi: nei skolos, nei bėdos, nei ligos, nei muskulių braškėjimas po vakar dienos "jubo". Netraukia nei degtinė, nei skaisčios geltonplaukės. Tik kultūra, tik menas, tik literatūra, tik... Tegul velniai, kokie mes pasidarom kultūringi, šaunūs ir iškilmingi! Tegul taip ir būna, toks jau fasonas, o ką gi kita tu veiksi? Kai Lemonte žiemą ima pūsti ledinys šiaurys iš Labradoro ir baisu iškūsti snapą pro duris, tai vistiek nuvykęs Chicago kokių kultūrinių žmonių sueigom aš taip laikau, lyg mano praėjusi diena būtų buvus auksinė, nedaranti gėdos nė jūšų išgarbintam Kalifornijos klimatui. Matai, koks privalo būti menas!

Degu naują cigaretę. Degtuko liepsnai užgesus, viskas patamsėja, o gal rūkas tirštėja. Beveik norėtusi gero ne vandens gurkšnio, bet prie upės jo negausi ir pas daktarus turbūt nė lašo nebeliko. Bet smagu iš širdies pasikalbėti, šv. Juozapo čiuurle-nančiu vandeniu nusiplovus visas pozas ir melus.

- Tu man pačioje pažinties pradžioje labai patikai, o šiandien labiausia. Išgirdęs tavo teisingą pažūrą į "meną", imu suprasti, kodėl taip rūpinies, kad ir tavo knygos būtų gražiai išleistos. Dar vakar M. Morkūnas pasakojė, kad jo spaustuvinėje jau guli atspausdintas tavo "Šventadienis už miesto". Tik platinti vėliau pradės, kai mūsų kultūrininkai bus visi grįžę iš atostogų. Sakė, kad ta novelių knyga ne tik gražiai parašyta, bet ne mažiau gražiai iliustruota ir įrišta. Sakė, graži bus knyga...

- Sakė, graži? -- ima ūmai ironizuoti Marijus. - Ot man sekasi, nors vis tik su tuo vienu žodžiu: gražus, graži, gražiai! Apie mano keturias knygas bičiulis poetas K. Bradūnas vis sakydavo, kad jos gražios, gražiai parašytos ir gražiai išleistos. Ir daug kas ar su pilna burna, ar nors su puse lūpos pasakydavo: tai jau gražiai ponas parašė, ir gražiai išleista. Iš teisybės, negalėčiau prieštarauti, kad paskutinė knyga ir man patinka. Argi nebūtų per blogas išsiauškėjimas, jeigu mergaitė, kuri tau patinka, pirmiausia pradėtų kalbėti, kad ji negraži? Ne, taip juk tu nekalbėsi, o sakysi, kad ji dangiško grožio, kokio tu dar niekados visame pasaulyje nebuvai matęs. Taip ir su mano knygom ir visom jų pasakom -- to "gražumo" būtų kaip ir per daug. Ar tau aišku, Brony, kaip galima "gražiai" parašyti knygą? Man tai ne...

- Man aišku, ką sakytojai turi mintyje, nors taip pat aišku, kad pats toks išsireiškimas dar nieko nepasako. Vienam patinka kalba, stilis, kitiem nuotaika, pačios istorijos ar bent jų atskleidimo maniera. Jie tai ir apibūdina vienu žodžiu "gražu". Taip lengviausia, nerizikinga ir dažnai autorių veikla, kaip tokie pat komplimentai mergaitė. Dėl to galėtum per daug nesigrauzti, karūna nenukris.

- Baisiai ir nesigrauziu, kagi, ačiū. Bet kai žmogus per daug prisivalgia saldinių, tai smarkiai ima norėtis raugintų kopūstų ar silkės. Todėl aš beveik geisčiau, kad kokia mano knyga būtų parašyta biauariai. Tai jaut būtų šis tas.

- Žinoma, būtų. Panašią idėją jau beveik prieš 40 metų skelbė vienas iš žymiausių mūsų buvusių futbolistų (ar ne durnai skamba žodžiai -- buvęs futbolistas?) keturvėjininkas Salys Šemerys. Jis tvirtino, kad "rasis melo ir didžiausioje teisybėje, o kai kas ir aromatą smarvėje suos". Tą tai tiesa, nes pilnas gyvenimas ne tik kvepia, bet ir dvokia, pasaulis ir žmonės ne tik gražūs, bet ir biauurs, o daugumas teisybių, net ir pačios didžiausios, yra reliatyvios. Visa meno kūrybos paslaptis, man rodos, yra ta, kad menininkas turi sugebėti ir "biaurumą" "gražiai" nupiešti, aprašyti, išdėnuoti. Žodžiu, tai meninės formos problema...

- Eik tu į pėklą su savo problemom! Tik nepradėk, kaip anie

per paskaitas Juozapo Bačindno daržinėje. Mes gi dabar ne konferencijoje, o prie šv. Juozapo upės. Matai, kaip rūkas tirštėja? Aną ten vinkšną dar mažiau, o dabar jau nebe matau... Kaip čia tau pasakius, aš imu kartais bodeltis tuo gražumu. Nes kai vis taip "gražu", tai kaip iškilmingose sutuoktuvėse mūsų parapijos bažnyčioje. Su išsipusčiusiom pamergėm, su pusgirdiais pabroliais. Su šilkinu jaunosiomis veliumu, su padabintu rūtų vainikėliu. Su muzikantu kapeliu. Visais nervais įsitempusia pašventoryje. Su pirmuoju priesnū-

džiū po viena antklode. Su pirmuoju barniu: kas pirmasis turės keltis?...

- Na, ir matai, kaip neužiom tuoj nuslydai į prieštaravimus. Nes jei po pirmojo medaus nukopimo, kitą rytą tuoj prasidėjo pirmasis barnis, reiškia -- gražumas susidrumstė ir prasidėjo tikras gyvenimas.

- Pala, pala, argi jau taip iš tikrųjų? Gal dar turi atliekamą cigaretę, mano atsargos, matyt, jau užsibaigė, -- žemu balsu pratarė Marijus, rausdamasis kišenėse.

(Pokalbio pabaiga sekantį kartą)

DETROITO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI KLAUSO LIETUVIŠKŲ MELIODIJŲ RADIO PROGRAMĄ

iš Detroito WJLB stoties -- banga 1400
šeštadieniais nuo 4:30 iki 5:30 p. p.

Pranešėjai: ALGIS ZAPARACKAS
ir PATRICIA BANDZA.
Vedėjas -- RALPH J. VALATKA.

15756 Lesure, Detroit, Mich. 48227
Tel. B.Roadway 3-2224

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! Kviečiame pradėti taupyti PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NES DIVIDENDŲ NUO PIRMO MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

SIAS SASKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS. KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU. NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 212-4395; Suburban Phone: 656-6330

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniam tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

LAISKAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

ganizacija, kuri bet kokiū būdu kelia Lietuvos laisvės reikalą, atlieka naudingą darbą. Iš pirmo yra išlaužta tai, kad aš patiekiau sugestijų "nemalonus priklausomybės nuo ALT" sutvarkyti. Prasimanyta yra ir tai, kad Bronių Raišą laikau kaip vieną iš pagrindinių VLIKŲ kritikų.

A. KUČYS,
Evergreen Park, Ill.

Klysti yra žmoniška. Jei įtarti "kaukė" paaiškėjo esanti realiu žmogaus veidu, čia patalpinu laiškų stengiamės A. Kučiu padarytą skriaudą atitaisyti. Ta proga galime pasidžiaugti naujai išryškėjusiu veidu mūsų laisvinimo klausimais publicistikoje. (j.č.)

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 1/2% MOKAME

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KONSULO ANTANO O. SHALLNOS PAGERBIMAS

Kultūrinių subvakarių rengėjai kovo 21 d. vakare, ALT S-gos Bostono sk. namuose, surengė Lietuvos Respublikos Garbės konsulo adv. Antano O. Shallnos pagerbimą. Į tą pagerbimą įsijungė septyniolika šio miesto lietuviškų organizacijų.

Apatinėj salėj adv. Z. Shallnienė įdomiai papasakojo savo įspūdžius iš kelionės į Tolimuosius rytus, o jos bičiulė p-lė Easton parodė ekrane pluoštą meniškai dailių paveikslų, kuriuose matėm Japoniją, Hong-Kongą ir Havajus. Rengėjai yra nuoširdžiai dėkingi p. Shallnienei ir p. Easton už įsijungimą į kultūrinių subvakarių programą.

Persikėlus į namų antrojo aukšto salę, prasidėjo konsulo Ant. O. Shallnos pagerbimas, užtrukęs apie vieną valandą laiko. Iškilnės pradėtos trumpa kalba, kurios keletą sakinių cituoju:

"Mūsų daugumas, kurie augom ir brenom nepr. Lietuvos kūrybinio entuziazmo apšviestame gyvenime, ypačiai gyvai jaučiame laisvės spindulio gyvybės kupiną šilumą.

Man asmeniškai, kai aš einu šio miesto Placiuoju keliu dar niekad pro akis nematoma nuslydo Lietuvos konsulato iškaiba. Ji sušildo, sustiprina, ji įkvėpia pasitikėjimo savimi ir savo tauta.

Ten, po tom raidėm ir po lietuvių tautos vėliava, jau 25-ris metus dirba konsulas adv. Antanas Osvaldas Shallna, kuriam š.m. vasario 28 d. sukako 70 metų amžiaus.

Diplomatinės Tarnybos vyrai veikia, gana dažnai sunkiai rungtis, begindami Lietuvos ir lietuvių reikalus, ir beveik niekad viešumoje nesigarsina viena ar kita žygi atlikę.

To diskretaus kelio atkakliai laikosi ir mūsų konsulas adv. Ant. O. Shallna. Atrodo, tais sumetimais jis norėjo nuo mūsų nuslėpti net dvi sukaktis -- savo amžiaus 70-tąjį gimtadienį ir 25-rių metų konsulavimo sukaktį.

STASYS SANTVARAS

Patyrę, kad konsulas adv. Ant. O. Shallna nelinkęs klausyti liaupsių, pabandėm surengti šį staigmeninį jo pagerbimą.

Lietuvos garbės konsulas Bostone adv. A.O. Shallna.

Konsulą adv. Ant. O. Shallną ypačiai dailiai apibūdina sveikinimų raštai, kurių ištraukas čia duodam.

Juozas J. Bachunas rašo: "Prašau priimti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos, mano generolo - Bachunienės ir mano asmeniškų linkėjimų ir sveikinimų, kad Jūs gyvenumėte ilgą, labai ilgą amžių, visuomet būtumėte sveikas ir ne-

taria: "p. Shallna, kaip amerikiečiai sako, yra a scholar and a gentleman": gilus juristas, taurus žmogus ir iškilus Amerikos lietuvis. Ką jis daro, daro apgalvotai, pagrįstai ir sumaniai. Jo žygiai, tiek teismuose, tiek už teismo ribų -- spaudoje (pvz. kovą su lenkais dėl Tado Kosciūškos, St. S.), tribūnose ir kitur, yra patarnavę Lietuvos bylai ir Lietuvai labai daug. Garbė jam".

Gen. konsulas Jonas Budrys, sukačėjų proga jau anksčiau adv. ant. O. Shallną pasveikinęs, Bostone surengtą pagerbimą įsijungė ypačiai vertingu atsiminimų pluoštu: "Kalbindamas, kad adv. Shallna, įtakingas žmogus Bostone ne tik lietuvių bet ir amerikiečių tarpe, sutiktų būti Lietuvos Respublikos garbės konsulu Mass. valstijoje, aš susilaukiau tokio klausimo:

-- Kas su tuom surišta? Išsiaiškinome: darbo iki valiai -- atlyginimo -- nei cento. Vistik sutikimą gavau. Iškilniau tą klausimą oficialiai, ir po ilgą formulumų, 1939 m. tas paskyrimas įvyko.

Vietos lietuvių patriotinės organizacijos, o tokiomis Bostonas nuo seno pasižymėjo, panorėjo atžymėti savo senos Tėvynės Konsulato įsteigimą kuo iškilmingiau. Paskirtą dieną ir valandą prie advokato Shallnų raštinės pradėjo rinktis didelė minia lietuvių, atžygiavo su savo orkestru ir vėliavomis Dariaus Girėno Postas, raštinėje susirinko nemažas būrys draugų amerikiečių. Vadovavęs atžygiavusiam Postui, pakvietė mane priimti raportą ir pasisveikinti su kariais - veteranais. Po to, orkestrui grojant Lietuvos Himną, pirmas konsulas Bostone, Antanas O. Shallna, iškėlė Lietuvos trispalvę, pasižadėdamas ją laikyti pagarboje. Tą savo pažadą per 25 metus p. Shallna garbingai ištesėjo, gindamas Nepriklausomos Lietuvos interesus.

Būtų nepilnas vaizdas nepridėjus, jog jo visuose darbuose visa širdimi aktyviai dalyvauja jo žmona, o mums labai miela p. Zuzana Shallnienė. Gen. konsulas Budrys ir p. Budrienė ta proga jai atsiuntė puikią rožių puokštelę.

Lietuvos atstovas Washington, D.C., p. J. Kajeckas rašo: "Džiaugiuos, kad spauda ir lietuvių visuomenė taip gražiai įvertina Jūsų darbą ir pasižymėjimą. Dirbote ir dirbate Lietuvai galimybės ribose, kaip tik tuo metu, kada ji pagalbos ir talkos labiausiai buvo ir yra reikalinga. Linkiu sveikatos ir sėkmės Jūsų asmeniniame gyvenime, darbe ir taip gražiai atliekamose konsulavimo pareigose.

Ponia O. Kajeckienė visa širdimi jungiasi prie mano sveikinimų ir linkėjimų.

Jei Lietuva būtų laisva, esu tikras, Jūs sulauktumėte sveikinimų ir padėkos už darbus ir Lietuvos Vyriausybės".

Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas ministeris D. Britanijai p. B.K. Balutis atradė įdomų ir labai šiltą laišką: "Žmogus yra -- kaip tas vaisius: mažai ko vertas -- kol jis žalias, neprinokęs, nedaug ko vertesnis -- ir kuomet jis pernokęs; pats verčiausias -- kai jis gerai prinokęs.

Jo gyvenimas parodė nemažai jo gerų privačių ir daug gražių ypatybių. Bet iš jų visų pirmiausia vieton aš pastatyčiau tai, kad jo ilgas gyvenimas ligi šiol buvo, ir tikime, ateityje bus garbingas gyvenimas. Aš manau, kad tai yra gražiausias vainikas, kurį žmogus šiame gyvenime gali sau nusipinti..."

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir savo vardu širdingai sveikinu Tamstą sulaukus 70 metų amžiaus. Šia malonia proga labai dėkoju Tamstai už ilgą, našų ir garbingą darbą, skirtą tiek laisvai Lietuvos valstybei, tiek jos piliečiams, jos nepriklausomybės atstatymo bylai ir Amerikos visuomenei".

Septyniolikos lietuviškų organizacijų atstovai Bostone, įsijungdami į konsulo adv. Ant. O. Shallnos pagerbimą, lyg pratęsdami cituotus garbingų vyrų sveikinimus, savo adrese pasisako: "Visa tai regėdami ir paliudydami, taria: nepriklausomos Lietuvos Konsulo buvimas Bostone yra mums daug daugiau, negu šilta užuovėja ilgiausių metų adv. Antanui O. Shallnai".

Inž. Ed. Cības subvakarių komisijos vardu p. Shallnai įteikė T.T. Pranciškonų meno kolekcijos leidinį. Inž. Vyt. Izbičkas Baltų - Amerikiečių 6-jos vardu, prie kurios įsteigimo daug prisidėjo kons. Shallna, įteikė Baltijos žemėlapių rinkinį, paties inž. Izbičko surinktą. Mišraus choro vardu Long. Izbičkas

Prezidento Antano Smetonos minėjimas E. Chicagoje

Prof. J. Puzinas skaito paskaitą. Prie stalo garbės prezidiumas: kun. P. Jakulevičius, A. Vinick, dr. Tautvila ir dr. J. Paukštelis.

Dalis publikos suruoštame minėjime. Priekyje sėdi: dail. A. Varnas, E. Pocienė, M. Varnienė ir K. Pocius. T.Mečkausko nuotraukos

Tarporganizacinis vietos lietuvių komitetas East Chicagoje kovo mėn. 8 d. suruošė prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjimą.

Prez. Antano Smetonos minėjimas pradėtas 10:30 val. pamaldomis Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo kun. P. Jakulevičius. Mišių metu giedojo vietos lietuvių parapijos choras, vadovaujamas Antano Rimkaus.

11:30 val., Clevelande, K.S. Karpius East Chicagos lietuvių organizacijų vardu padėjo gėlių vainiką prie Lietuvos prezidento Antano Smetonos karsto.

Minėjimas - akademija įvyko 5 val. vak. Šv. Pranciškaus parapijos salėje. Minėjimą atsilankė gana gausus būrys vietos lietuvių (kas labai retai pasitaiko rengiant minėjimus). Scena buvo papušta dailininko prof. A. Varno tapytu ir gėlėmis apsuptu vėlionės prezidento Antano Smetonos portretu.

Minėjimą atidarė minėjimui rengti komiteto pirmininkas K. Valeika. Invokaciją sukalbėjo kun. P. Jakulevičius. Minėjimo garbės prezidiumą sudarė: prelegentas prof. Jonas Puzinas, kun. P. Jakulevičius, vietos ALT pirm. A. Vinikas, Lietuvos sava-

Solistė Natalija Aukštuoliene išpildant programą. T. Mečkausko nuotrauka

iteikė plokštelę "Kantata apie Lietuvą".

Konsulas adv. Ant. O. Shallna visada kalba trumpai. Jis trumpai kalbėjo ir šį kartą. Tačiau subvakario dalyviai jam karštai ir ilgai plojo, reikšdami savo linkėjimus. Dalyvių buvo daugiau šimto -- tiek, kiek galėjo salėje tilpti. Kam vietų pritrūko, tegu rengėjams už tai atleidžia.

Kitas kultūrinis subvakaris yra rengiamas balandžio 18 d. tose pačiose patalpose. Jis yra skirtas Jono Rūtenio tapybos darbų parodai.

norų atstovas dr. Jonas Paukštelis ir lietuvių politinių kalinių atstovas dr. Tautvila.

Minėjimą pradėjo vietos lietuvių choras sugiedodamas maldą -- Nulindo kapais apsiklojus Tėvynę.

Po maldos, svečias prelegentas prof. Jonas Puzinas, gerai paruoštoje paskaitoje perdavė klausytojams trumpą prezidento Antano Smetonos gyvenimo ir darbų vaizdą. Prelegentas paskaitoje apibūdino vėlionę kaip publicistą, visuomenininką ir politiką. Baigdamas paskaitą profesorius Puzinas paragino klausytojus, lankantis Clevelande aplankyti prezidento Antano Smetonos kapą, Chicagoje prezidento K. Griniaus kapą ir mintimis nusikristi Lietuvon, kur ilsisi prezidento A. Stulginskio palaikai.

Mening dalį pravedė Zigmas Moliejus.

Programoje: solistė Natalija Aukštuoliene padainavo Ten kur Nemunas banguoja - Kačanausko Liaudies daina - harm. prof. Jakubėno, ir Kur bakožė samana - Šimkaus.

Alice Stephens ansamblis padainavo: Šauksmas - Budriūno, Meilė Tėvynės nemari - Naujailio, Anksty rytą rytmetėlį - Ben doriaus, Žiedų maldą - Adonio, Tėviškėlė - Budriūno, Lietuvos laukai - Čerienės, O Tėvyne manoji - Čerienės.

Zigmas Moliejus padeklamavo Fausto Kiršos eilėraščių - Ant kapų.

Gausi publika nepagailėjo katučių solistei, ansamblui ir deklamatoriui.

Baigiant minėjimą jungtinis ansamblis, vietos lietuvių choras ir Alice Stephens ansamblis, sugiedojo "Apsaugok Aukščiausias".

Gerai pavykus prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjimui, minėjimui rengti komitetas yra dėkingas: dail. prof. A. Varnui ir Poniatui už leidimą panaudoti prez. Antano Smetonos portretą ir už dalyvavimą minėjime, prof. Jonui Puzinui už turiną paskaitą, K.S. Karpiui už vainiko padėjimą prie prezidento karsto, visiems programos dalyviams, visiems prisidėjusiems prie minėjimo rengimo bei jo pasiekimo ir visiems dalyvavusiems minėjime. A.M.

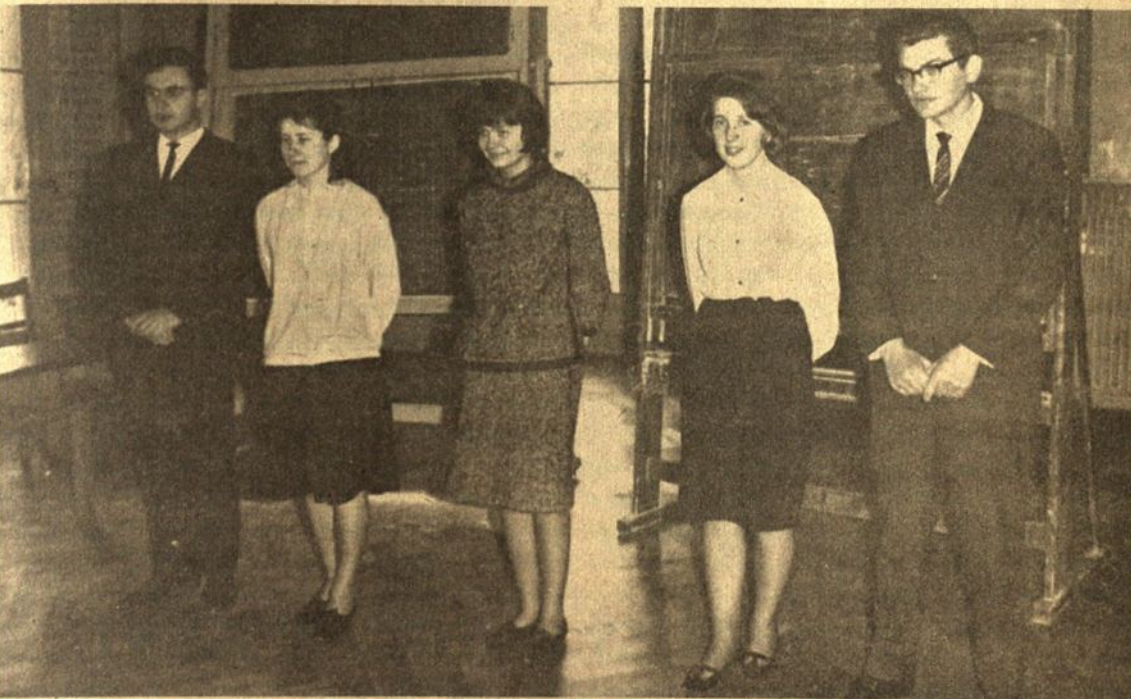
Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti šias naujai pasirodžiusias knygas:

Vytauto Alanto 9 Dramos Veikalai -- 5 dol.

Pulgio Andriūšo Purienos po vandeniu -- 1.50 dol., kietais viršeliais 2 dol.

Prano Pauliukonio Tautos istorijos mokymas -- 2 dol.

VASARIO 16 GIMNAZIJĄ BAIGĘ 5 MOKINIAI

Kovo 17 Vasario 16 Gimnazijoje buvo baigti brandos atestato egzaminai. Juos išlaikė visi 5 kandidatai: Ona-Luiza Alisaitė, Birutė Forsterytė, Helmutas Lorenčas, Žibutė Povilavičiūtė-Vykintaitė ir Petras Vaitiekūnas. Egzaminų komisijai pirmininkavo profesorius dr. Kohlmann, o matematikos ir fizikos egzaminams vadovavo dr. Lide. Egzaminuose dalyvavo taip pat Vasario 16 Gimnaziją prižiūrinčios vyr. mokyklų įstaigos direktorius dr. Rueckert, lietuvių kalbai buvo pakviestas Vincas Natkevičius, o kitus dalykus kartu su atvykusiais egzaminatoriais egzaminavo Vasario 16 Gimnazijos mokytojai. Nuotraukos abiturientai: P. Vaitiekūnas, O. Alisaitė, Ž. Povilavičiūtė, B. Forsterytė ir H. Lorenčas.

Vasario 16 Gimnazijos abiturientai su egzaminatoriais ir mokytojais.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liquer, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMLICH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

LIETUVIŠKAS JAUNIMAS KVIEČIA

Bendravimas lietuvių su lietuvišiais mus jungia vienybės ir bendron kovon už Lietuvos laisvę. Traukdamiesi nuo jaunimo, mes duosim jiems pavyzdį trauktis nuo mūsų. Jaunimas nori dirbti su mumis, tik jį kvieskim. Lankymui jaunimo rengiamas šventės, įvertinim jį darbus ir vienu kitu doleriu paremkim jį geras pastangas tapti gerais ir susipratusiai lietuviams.

Viena iš tokių progų jau čia pat. Š.m. balandžio mėn. 5 d., 3 val. po pietų Jaunimo Centre, lietuviškų mokyklų jaunimas ruošia marga kultūrinį pasirodymą su gražia ir labai įvairia programa.

Ateikime visi, duokime jiems entuziazmo ir toliau nenutraukti darbo šioje svarbioje srityje. Porą valandų praleidę su jauniu vyresieji išsils iš salės daug jaunesni.

J.P.

ORGANIZUOJAMI TAUTINIŲ ŠOKIŲ MOKYTOJŲ KURSAI

LB Chicago apygardos valdyba, jausdama didelį tautinių šokių mokytojų trūkumą, ėmėsi iniciatyvos organizuoti naujiems vadovams kursus. Tam tiksliu sudaryta komisija iš Aldonos Martienės, Frances Gramontienės, Nijolės Pupienės ir muz. Fausto Strollos. Pedagoginiams dalykams dėstyti, talkon sutiko ateiti Pedagoginis Lituanistikos Institutas, žadėjęs paskirti lektorius.

Šių kursų tikslas būtų paruošti tautinių šokių mokytojus tik lituanistinėms mokykloms ir jaunimo tautiniams ansambliams. Kursai bus finansuojami iš Antrosios Tautinių Šokių šventės pelno, skirtos tam reikalui sumos. Yra paskirta 500 dolerių. Kursantų registracija ir smul-

kesni duomenys bus pranešta vėliau. (jv)

• Seniai bematėt vaivorykštę?

Tai atvykit į Kernavės Skaučių Tunto Chicagoje Vaivorykštės Vakara-Balių, balandžio mėn. 18 d., 7 v. v. Jaunimo Centre ne tik vaivorykštės pamatyti, bet ir pasižinti, pasivaizinti ir išmėginti laimę.

Baliaus metu kernavietės pristatys savo abiturientes. Rezervacijoms skambinti V. Aleknavičienė, telef. 585-3139.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ IR LITUANISTINĖS MOKYKLOS

LB Chicago apygardos kvietimu kovo 22 d. Jaunimo Centre įvyko lituanistinių mokyklų mokytojų bei tautinių moksleivių an samblių vadovų susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir jam vadovavo LB Chicago apygardos pirm., laikinai einas ir švietimo vadovo pareigas, inž. Bronius Nainys. Tautinės gyvybės išlaikymo kurtinis akmuo yra lituanistinis švietimas, kuriuo ir reikia rūpintis, kad jis būtų atitinkamai aukštesnis.

Dienotvarkėje buvo mokytojo Jono Kavaliūno paskaita -- "Artimesnieji mūsų mokyklos reikalai". Diskusijos dėl pranešimo. Pasisakymas dėl organizacinės santvarkos: Ar esamoji organizacinė santvarka patenkinama, ar keistina, kokia organizacinė santvarka pageidaujama ir santykių su LB institucijom.

Mok. J. Kavaliūnas, Dariaus Girėno lituanistinės mokyklos vedėjas, kalbėdamas mokyklų bendradarbiavimo reikalu, išskėlė nelygiagretumą keliantis iš vienos mokyklos į kitą, mokinių turimų žinių ir amžiaus santykiu. Turint omenyje šio krašto sąlygas ir aplinką, lituanistiniame mokyklyje reikalinga kondensuota sistema ir metodas. Tam reikia pakelti mokytojų lygį. Išvadoje ruošti seminarus, mokytojų savaites, pageidautina vasaros atostogų metu, arba ir mokslo metų bėgyje, kur būtų diskutuojami bendri lituanistinio švietimo reikalai. Mokykloje darbo praktika parodė, kad daug trūkumų turime esančiuose vadovėliuose arba kai kurių dar ir visai neturima, nekalbant jau apie spalvavimą, klavimą ar pasiskaitymui mūsų mažiesiems knygeles.

Buvo prieita vieningos nuomonės dėl reikalingos organizacinės santvarkos ir kokia ji pageidaujama. Pavesta LB Chicago apygardos pirmininkui inž. Br. Nainiui artimiausiu laiku sudaryti Apygardos švietimo Komisiją.

Šiai komisijai teks rūpintis visais lituanistinio švietimo lygį liečiančiais klausimais.

LB Chicago apygardos valdyba gegužės 24 d. Bučo darže ruošia moksleivių pavasario šventę, kurioje kviečiamos visos lituanistinės mokyklos ir tautiniai moksleivių ansambliai dalyvauti. Programoje numatyta dainos ir tautiniai šokiai.

Inž. Br. Nainys pabrėžė pirmąjį rūpestį materialiai paremti lituanistinį švietimą. Jo pranešimu, praėjusiais metais LB Chicago apygarda lituanistinėms mokykloms yra įteikusi 1915 dol.

Marija Pėteraitienė.

SUDARYTA JURY KOMISIJA

1863 ir 1941 m. sukilimams paminėti konkursinės parodos, įvyksiančios š.m. balandžio 4-12 d. Čiurlionio Galerijoje, premijoms paskirti sudaryta Jury komisija, į kurią įeina: Dailės Instituto atstovas dail. J. Daugvila, Am. Liet. Dailininkų S-gos -- dail. J. Pilipauskas, Lituanistikos Instituto Istorijos skyriaus -- prof. P. Čepėnas, Čiurlionio Galerijos direkcijos -- dail. V. Petravičius ir Menininkų Klubas -- arch J. Mulokas.

Menininkų Klubas, norėdamas sukelti daugiau lėšų 1863 ir 1941 m. sukilimų konkursinės parodos premijoms, leidžia laimėjimams keturis vertingus paveikslus: dailininkų Ad. Galdiko, V. Jonyno, V. Petravičiaus ir A. Petrikonio. Bilietų kaina 50 centų. Norintieji dalyvauti, bilietų gali įsigyti pas Menininkų Klubą valdybos narius: P. Gaučį, J. Muloką, A. Kairį, B. Macevičių, B. Chomskį ir J. Pautienį.

BOSTON

KAZIUKO MUGEI PRAĖJUS

Bostono skautų-čių suruoštoji tradicinė Kaziuko mugė ir šiais metais praėjo su dideliu pasisekimu. Lankytojų tarpe matėsi svečių ne tik iš Bostono ir apylinkių, bet ir iš kaimyninių valstijų.

Svečiai galėjo nusipirkti gražių rankdarbių ir buvo skaniai pavaišinti.

Rankdarbių pardavimo stalai, pradedant paukštyčių bei vilkiukų ir baigiant skaučių židinio stalais, lūžo nuo įvairiausių gėrybių. Čia buvo ir nenuilstamos E. Gimbutienės stalas, apkrautas įvairiausiomis specialiai mugėi išaugintomis gėlėmis, prof. Ig. Končiaus medžio drožiniai, R. Venckaus gintaro dirbiniai, o Vilniaus verbos savo spalvingumu traukė visų akį. Bene didžiausią pasisekimą turėjo tortų stalai. Jis nuo pat mugės atidarymo buvo labiausiai lankytojų apgultas. Tai buvo kaip ir Bostono lietuvių šeiminkų savo kepimo meno parodymo vieta. Gražiausiai atrodė Paliulienės pil-

RŪTA TARP SOVIETINĖS PROPAGANDOS ŽIRKLIŲ

Rūta Lee-Kilmonytė, su tėvais atsilankiusi okup. Lietuvoje, pateko tarp komunistinės propagandos žirklių. Okup. Lietuvos spaudoje tilpę aprašymai, greitai perspausdinti ir JAV raudonųjų laikraščiuose, rodo jos "džiaugsmą Tarybų Lietuvos darbo žmonių laimėjimais", ir kartu liūdesį, kad "žmonės vienas kitam daro bloga, vieni kitus naikina". Žinoma, čia Rūtos lūpomis prabliusi straipsnio - pasikalbėjimo autorė M. Macijauskienė, priduria, kad "aš kalbu apie vokiečių okupacijos dienas Lietuvoje". Mat, "mes buvome IX forte"... Aišku, negi kalbėsi apie dabartinį okupantą.

Bet apie kurį okupantą bekalbėsi, mintys ir žodžiai lieka

prasmingi ir šiems laikams.

"Mums pasakojo, kad iš IX forto keli kaliniai pabėgo. Reikia tik stebėtis, kaip jie išliko gyvi, merdėdami tokiose sąlygose. Tur būt, juos stiprino viltis..." (Kauno Tiesa, kovo 20 d.).

Aplankius klinikose besigydančią savo senelę, Rūta Lee-Kilmonytei buvo aprodytas dailės muziejus, pasižvečiuota Politechnikos institute dainų ir šokių liaudies ansamblio Nemunas repetitijos metu, pašokant su jaunimu klumpakojį. Aplankius tėvų gimtuosius Daugus ir Vareną, vakare lankytasi Muzikiniame teatre, žiūrint "Sevastopolio valso" spektaklį.

Per Maskvą, Paryžių ir Vieną Rūta Lee-Kilmonyte su tėvais grįžta į JAV, kur, jei tikėti M. Macijauskienės perduotu pasakojimu, Rūta neturinti nei atostogų nei užtikrintos senatvės pensijos. Kad ir geras uždarbis Hollywoode bet "mes priversti kaskart atidėti šį tą juodai dienai. Bėgimų pas jus -- ateitis užtikrinta..."

vyko, nes svečių buvo daug ir nei vienas neliko alkanas.

Prisiminus pasisekusią Kaziuko mugę Bostone, didelė padėka tenka visiems prie mugės prisidėjusiems. (kn)

Naudokite Eagle Stamps kaip pinigų visose 4 May Co krautuvėse!

MAY'S BASEMENTS

Specialus pirkinys!

SUDERINTŲ SPALVŲ
"RIVIERA" ANTKLODĖS TURTINGOS
MEDVILNĖS IR DIRBTINIO
ŠILKO ČENILIO

\$5

MAŽESNIŲ IR DVIGUBŲ DYDŽIŲ ŠIOSE SPALVOSE:

- Baltos
- Rusvos
- Oranginės
- Ružavos
- Mėlynos
- Aukšinės
- Vaisinės
- Povo spalvų

Tai ideali antklodė, suteikianti jūsų kambariui pavasarišką spalvingumą! Įvairuojančios dekoratyviniame fone spalvo. Pagaminta iš turtingo čenilio, po skalbimo nereikalaujancio prosinimo. Spurguotais kraštais. Tinka moteliams, viešbučiams, vasarnamiams ir jūsų namams.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... Šaukite CH 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

LOS ANGELES

SKAUTŲ BALIUS

"Kokią sėklą pasėsi, tokį derlių piaiši", sako lietuviška patarlė. Lietuviškas Los Angeles jaunimas šliejasi prie skautų organizacijos; jų stovyklose skamba lietuviškos dainos, lietuviški papročiai, net nemoka lietuviškai yra skatinami išmokyti lietuviškai, tam net skiriamos premijos. Džiugu ir malonu stebėti mūsų lietuvišką jaunimą skautų eilėse.

Bet jų veiklai remti reikalinga lėšų.

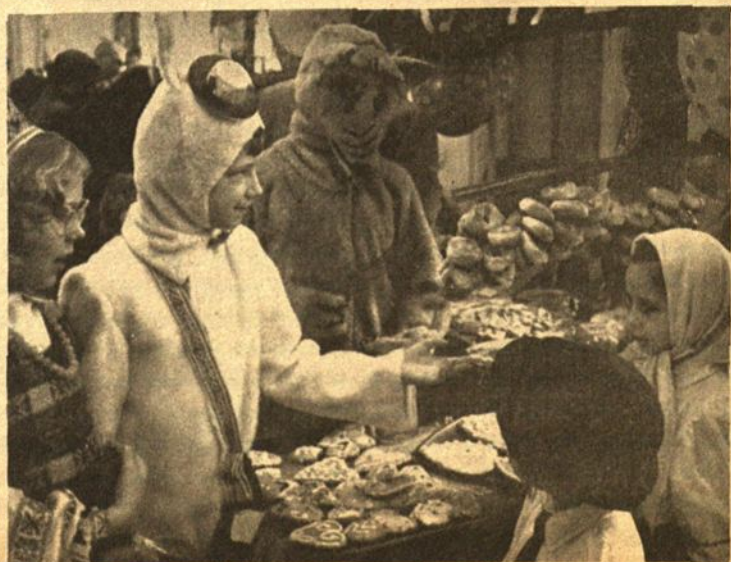
Skautų tėvai ruošia didžiulį tradicinį skautų balių, kuris įvyks balandžio mėn. 18 d., 8 val. vakaro. Ukrainiečių Kultūros Centro salėje, 4315 Helrose Av.

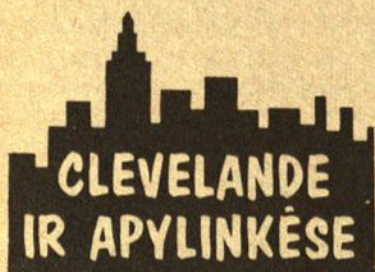
Baliaus programą išpildys vyrų oktetas: V. ir K. Dargiai, R. Dabšys, Baltakis, B. Seliukas, Kvedaras, J. Petronis, Polikaitis. Oktetui akompanuoja jauna, bet labai gabi pianistė R. Aneikytė.

Bilieto kaina 4 dol. su vaishėmis, nedirbantiesiems studentams 2 dol. Gros puikus M. Krafte orkestras. Staliukus užsisakviti pas D. Gustaitę — NO 1-5483, V. Irlikiene NO 5-3426.

V. Irl. Bostono skautų Kaziuko mugėje....

R. Bričkaus nuotrauka

POPIETĖ VAIKAMS

Atvelykio sekmadienį, balandžio mėn. 5 dieną, 4 val. p.p. visi Clevelando mokyklinio amžiaus vaikai kviečiami į Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos ansamblio, vad. Alf. Mikulskio, specialiai vaikams skirtą popietės koncertą, kuris įvyks Šv. Jurgio parapijos salėje. Po koncerto bus vaišės, šokiai ir įvairūs žaidimai. Neringos tunto tuntiškė V. Butkienė maloniai sutiko praveisti murgučių ridinėjimą. Visi vaikai raginami atsinešti savo dažytus margučius.

Tėvų k-tas reiškia padėką Ateities Klubui pirm. J. Mikoniui ir Razgaičiui už perleidimą salės, kurią jie turėjo užsąk jaun. ateitininkų vadovų suvažiavimui. Ši mokyklinio amžiaus vaikams skirta popietė, berods, yra pirmą kartą ruošiamą, todėl tikimasi, kad visi, kurie lanko ar ne lanko lituanistines mokyklas, galės atsilankyti.

Tikslas -- supažindinti mūsų jaunuosius su lietuviška daina, muzika ir šokiais ir duoti progos visiems Clevelande gyvenantiems lietuviukams arčiau susipažinti.

MOKESČIŲ SPECIALISTAS.

Charles Praspal - Praspaliauskas, čia gimęs lietuvis, pildo mokesčių blankus. Susitarti iš anksto telef. IV 1-6900. 780 E. 185 gt. (37-39)

SUAUKOTŲ DAIKTŲ IR DOVANŲ IŠPARDAVIMAS... TIK VIENĄ DIENĄ.

Visuomenė kviečiama dalyvauti Poke 'N Tote išpardavime, kuris įvyks šeštadienį, balandžio 4 d., nuo 10 val. ryto iki 3 val. p. p.

HAYDN'O SALĖJE, WESTERN RESERVE UNIVERSITETE, 11118 Bellflower Road

(į vakarus nuo Ford Drive, vienas blokas į šiaurę nuo Euclido prie Mayfieldo).

Įėjimas laisvas! Dovanos įeinant!

Drabužiai, batai, žaislai, knygos, plokštelės, baldiniai, namų apyvokos daiktai ir kt. dovanos.

Gleboja FLORA STONA MATHER COLLEGE ALUMNŲ SĄJUNGA

VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS KONCERTAS

įvyksta šeštadienį, balandžio 4

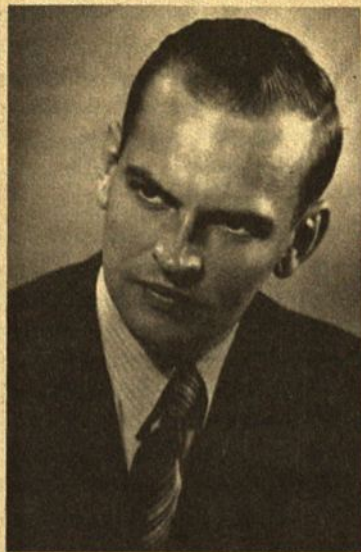
Šv. Jurgio salėje

PROGRAMOJE

DONELAIČIO, MAIRONIO IR SRUOGOS KŪRINIUS REČITUOJA

dramos aktorius

ALGIMANTAS DIKINIS

Alg. Dikinis

AUKURO ANSAMBLIO KONCERTAS

Kanklininkų, pučiamųjų liaudies instrumentų orkestro ir 74 jaunųjų dainininkų choro

PREMJERA

DIRIGENTAS KOMP. A. MIKULSKIS

BALIUS IR ŠOKIAI

GROJA MELODY ORKESTRAS.

PRADŽIA 7 VAL. VAK.

Vietos rezervuotos. Bilietai gaunami pas Tėvų Komiteto narius ir koncerto dieną prie įėjimo.

P. S. Sekmadienį, balandžio 5 d., 4 val. p. p. Šv. Jurgio salėje AUKURO ansamblio koncertas bus pakartotas specialiai tik jaunimui. Po koncerto jaunimo pasilinksminimas. Visas mokyklinis jaunimas kviečiamas!

TĖVŲ KOMITETAS

* THE ILLUMINATING CO. praneša, kad balandžio mėn. galima gauti nemokamą elektros laidų sutvarkymą perkant vieną elektrinę plytą. The Illuminating Co. yra susitarusi su Duracrest, Frigidaire, Gen. Electric, Gibson, Hotpoint, Kelvinator, Kenmore, Norge, O'Keefe, Merrit, Philco, RCA-Whirlpool, Tappan ir Westinghouse gaminių parduotuvėms ir perkant vieną iš jų pat.

vadinių elektrinių plytų, reikalingai esant, gausite nemokamai modernią elektros laidų instaliaciją.

* JAU ĮSIGALIOJO nauji, pakelti pašto mokesčiai pakietams. Tai liečia pakietus, siunčiamus krašto viduje. Oro pašto ir tarpvalstybinės siuntos lieka pakietimų nepalietus. Pagal naują patvirtinimą, normalus 6 sv. siuntinys vietoj 32 centų nuo balandžio 1 d. kainuos 37 centai pašto ženklais.

* LEOPOLD SIMONEAU, žymus lyrinis tenoras bus svečiu The Singers Club ruošiamame koncerte, kuris įvyks Severance Hall balandžio 3 d. (penktadienį) 8:30 val. vak.

L. Simoneau yra laikomas šio meto geriausiu lyrinio tenoro. Mozarto kūrinii interpretacijoje jis yra nepažinomas.

Šiame koncerte jis pasirodys su Handelio, Dupere, Bizet, Mendelsono ir Benjaminio kūryba.

The Singers Club, kurio amžius siekia 72 m., veikia, taip pat pasirodys savo koncertu, išpildant Wagnerio, Verdi, Taylor, Sullivan ir kt. kompozicijas.

CLEVELANDO LIETUVIAI,

pasinaudokite mūsų pataravimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATIONWIDE CO.

V. GIEDRAITIS NATIONWIDE Z. OBELENIS

Telef. 944-6835 Life Insurance Co. Mutual Insurance Co. Home Office, Columbus, O. Telef. 881-7741

LB RINKIMŲ CENTRAS CLEVELANDE

Gegužės 9-10 dd. š. m. įvyks JAV Lietuvių Bendruomenės ketvirtos Tarybos rinkimai. Tai svarbus ir reikšmingas įvykis mūsų išsivijimo gyvenime.

Rinkimams praversti, JAV LB Centro Valdyba sudarė specialią Vyriausią Rinkimų Komisiją, kuri visa susideda iš clevelandiečių. Tokiu būdu Clevelandas šį kartą yra LB Tarybos rinkimų centras.

Komisijos pirmininkas yra Pranas Karalius; nariai: Petras Balčiūnas, Vida Kasperavičiūtė, Kazys S. Karpis ir Zigmas Pekkus.

KANDIDATAI

Iki balandžio 15 dienos, Apylinkių valdybos sudaro rinkimų sąrašus. Tačiau rinkimų registracija apylinkėse vykdoma iki pat rinkimų dienos; rinkimas gali būti įtrauktas į sąrašus ir rinkimų dieną atvykęs balsuoti.

Vietinės rinkimų komisijos apylinkių valdybos sudaro iki kovo 31 d. Iki gegužės 3 d. išsiun-

čia rinkimams (paštu ir kitais būdais) balsavimo korteles su savo rinkiminių apygardų kandidatų sąrašais.

Rinkikai balsuoti gali pasirinktinai: nuvykti į paskelbtas balsavimo būstynes arba balsavimo kortelę pasiųsdami paštu. Balsavimo valandos paskelbiamos prisitaikant vietos sąlygoms.

Kandidatų į LB Tarybą sąrašai rinkiminių apygardų rinkimų komisijoms įteikiami ne vėliau kovo 31 d.

Teisę būti renkamas į LB Tarybą turi kiekvienas, įtrauktas į apylinkės rinkimų sąrašą.

Nemažiau kaip dešimties rinkimų grupė gali pateikti apygardos rinkimų komisijai savo numatytų kandidatų sąrašą. Atskiru sąrašu gali būti pasiūlyti ne daugiau kaip 7 kandidatai.

Kandidatų sąrašą turi būti įrašyta kandidato pavardė, vardas, amžius, profesija, adresas; nurodyta kuriai apylinkėi jis priklauso, pridėtas jo raštiškas sutikimas; sąrašas turi būti siųlytojų pasirašytas.

LB Tarybos renkamas narių skaičius yra 31.

LB Tarybą renka JAV lietuviai ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus ir registruoti LB apylinkėse.

Iki šiol registravimas buvo siejamas su tautinio solidarumo įnašu mokėjimu. Šiuose rinkimuose tautinio solidarumo įnašų neįmokėjimas neatima teisės dalyvauti rinkimuose.

Vietovėse, kur nėra Lietuvių Bendruomenės apylinkių, norintieji prisidėti prie LB Tarybos rinkimo, rinkimų komisijas gali sudaryti savo iniciatyva atskiri asmenys, arba bent kuri vietoje veikianti lietuvių organizacija susitarus su JAV LB Centro Valdyba, kreipiantis į Joną Jasaitį, pirmininką, 7252 So. Whipple Street, Chicago 29, Ill. Tuo adresu reikia susirašyti norint įsteigti savo kolonijoje LB Apylinkę. Yra vietovių, kur dar JAV LB Apylinkių nėra, nors lietuvių skaičius pakankamas.

K. S. Karpis,

Skaityk ir platink DIRVĄ

VĖŽIO PAŠALINIMAS PRIKLAUSO NUO TAVĖS

Kurią nors balandžio (vėžio kontrolės mėnesio) dieną būsite paklausti apie vėžio ligą American Cancer Society savanorių, atsilankiusių į jūsų namus. Nebūtina žinoti visus atsakymus į klausimus kaip: ar kova su vėžiu daro pažangą? Kokie ženklai ar simptomai įspėja apie vėžį? Kuri vėžio ligos šaka daugiausia plinta? Ką galima daryti, kad nuo vėžio ligos apsaugojus?

Jūs privalote žinoti septynis pavojaus signalus ir aplankyti gydytoją, jei vienas tų signalų reiškiasi bent 2 savaites. Vėžys paprastai prasideda tyliai ir plečiasi be skausmo. Pradžioje tas pavojaus signalas gali atrodyti nereikšmingu, o tačiau jis gali nulemti jūsų gyvenimą.

Svarbu žinoti, kad 75 % iš 75,00 vyrų ir moterų, kuriuose žiomet tikrai pasirodys vėžys, galima išgelbėti greita diagnoze ir medicinos pagalba. Geriausia apsaugojimo priemonė yra -- vienkarstinis metuoos protokopinis pasitikrinimas.

Plaučių vėžys yra smarkiausiai besiplečianti vėžio šaka. Ką tuo reikalu daryti? Meskite rūkyti. American Cancer Society skelbia, kad jei nebūtų rūkančių, nebūtų didesnės dalies plaučių vėžiu sergančių.

American Cancer Society kalba visų mūsų labui, kai ji ragina kasmetiniam pasitikrinimui. Daugelis aptiktų vėžio simptomų gali būti tokiu būdu išgydyti.

O kai dėl klausimų: ar kova su vėžio liga daro pažangą, atsakymas yra -- "taip". Daugiau nei 1.200.000 vyrų, moterų ir vaikų šiandien gyvena, pagydyti nuo vėžio ligos. Pažanga chirurgijoje, radiacijoje, vaistuose, naujoje diagnostikos technikoje, geresnėse gydymo priemonėse, didesniame visuomenės susirūpinime glūdi priežastys, kurių dėka tuksčiai pagydomi.

Brangiai kainavusių tyrimų dėka visa tai atsieka ir siekiama toliau. Tai ir yra viena iš priežasčių, kodėl visi turėtų remti American Cancer Society programą tyrimų, mokslo ir patarimų srityse. Tai prašoma atlikti per balandžio mėnesį -- mėnesį kovai su vėžio liga.

DAYTON

MIRĖ J. ŽUKAITIENĖ

Daytone po sunkios ligos, kovo 24 d. mirė Janina Žukaitienė, 45 metų amžiaus. Atlaikius pamaldas lietuvių bažnyčioje, palaidota Daytono Kalvarijos kapinėse. Vėlonė į Daytoną atvyko 1950 m.

Čia liko vyras Vincas Žukaitis, duktė Liucija ir sūnus Algis. Lietuvoje sesuo ir brolis. Daytoniečiai Žukaičių šeimai reiškia gilią užuojautą išgyvenant liūdesį. J.A.U.

Paragink savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

REIKALINGOS

langų priedangoms (awnings) siuvėjos. Geras atlyginimas. Pageidauja m os patyrisios.

CULP. AWNING CO. 11200 Superior (38)

REIKALINGA MAŠININKĖ

Mažai, jaukiai įstaigai reikalinga budri ir savarakiška moteris, kuri bus mokinama įvairių ir įdomių įstaigos darbų. Nereikia stenografijos.

Gilimybė išskirti.

Pastovus darbas.

Teirautis tel. MA 1-1681.

(38-10)

* WILLIAM G. BRAY, Kongreso atstovas iš Indianos, kovo 18 d. pareiškė, kad "Valstybės Departamente yra tokių kurie norėtų atsakyti Guantano bazės Kuboje, kaip nuolaidą (appeasement) komunistui. Valstybės Departamentas pasiskubėjo tai paneigti.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

*tell
your
neighbor

That's what we asked our 2,000,000 volunteers to do. "Tell your neighbor life-saving facts about cancer."

Soon your good neighbor...one of our Crusade volunteers...will come to see you. She will bring with her your family's copy of a leaflet that gives you answers to vital questions about cancer. Welcome her! And welcome the opportunity to strike back at cancer by supporting the American Cancer Society Crusade.

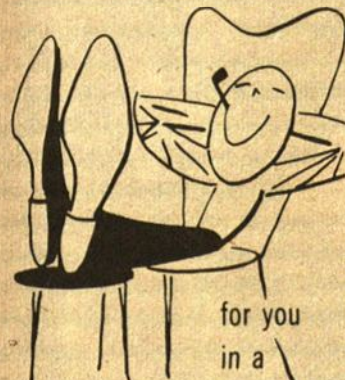
AMERICAN CANCER SOCIETY

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande. Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS
VYT. SENKUS

WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

SATISFACTION

for you
in a
MORTGAGE loan at
ST. CLAIR SAVINGS

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Lietuvių Rašytojų Draugijos** literatūros 1963 m. premija paskirta Mariui Katiliškiui už jo knygą "Šventadienis už miesto". Kovo 25 d. posėdžiavusią komisiją sudarė: J. Blekaitis, N. Mazalaitė, Pr. Naujokaitis, A. Nyka-Niliūnas ir A. Vaičiulaitis.

• **Dr. Vladas Vaitkus** (Worcester, Mass.) per vietinį Lietuvių Fondo vajeaus komiteto pirmininką rašytoją A. Giedraitį paskyrė Lietuvių fondui 1000 dolerių, o dr. Antanas ir Marija Gyliai savo įnašą padidino irgi iki tūkstantinės. LF valdyba visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja, kviesdama ir toliau lietuviškąją visuomenę talkon, adresu: 7243 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60629.

• **Irena Šilingienė-Bakūnaitė** ir **Anupras Tamulynas**, abu Marijampolės R. Jono gimnazijos auklėtiniai, ruošia monografijai bendrą straipsnį apie tos gimnazijos įnašą į Lietuvos sportinį gyvenimą, taip pat, tautinių šokių vystymąsi gimnazijoje ir už jos ribų. Marijampolės gimnazija pirmoji pradėjo tautinių šokių populiarinimą.

• **Prof. J. Žilevičius** kovo 16 d. atšventė savo 73-jų metų sukaktį. Ta proga, Lietuvių Dienos muz. komiteto pirm. Alg. Kačanauskas ir narys V. Mamaitis, lankėsi pas prof. ir perdavė komiteto linkėjimus. Prof. J. Žilevičius, kaip turintis didelį patyrimą Dainų švenčių organizavime, davė daug praktiškų patarimų. Šiuo metu prof. turi susilpnėjusį regėjimą. Tikimasi, kad prof. regėjimas greitai laiku bus atgautas.

• **Lietuvių Dienoj** dalyvauti dar užsiregistravo Chicagos Vyčių choras, ved. F. Strolia ir Kingstono šv. Marijos liet. parap. choras. Muzikų komiteto pirm. Alg. Kačanauskas, su kitais komiteto nariais lankėsi Pasaulinės Muges vietoje ir apžiūrėjo įrengtą studiją, kurioje bus vykdoma Lietuvių Dienos programa. Rugpjūčio 22 d., numatomi kai kurių chorų koncertai per New Yorko radijo ir televizijos stotis.

Užsiregistravusių chorų vadovai jau dabar prašomi kreiptis į autobusų ir geležinkelio agentūras dėl duodamų nuolaidų vykstantiems į Pasaulinę Mugę.

• **Prof. Tadas Petkevičius**, žinomas Lietuvoje tarptautinės teisės žinovas, neseniai mirė okup. Lietuvoje, išskamutas 8 metų katorgos Vorkutoje. 1927 m. išlaikęs baigiamuosius egzaminus Lietuvos Universitete, tuoj buvo paskirtas vyr. asistentu. Dėstydamas prekybinę teisę ir vadovaudamas tarptautinės teisės seminarui, jis buvo pakeltas į docentus.

Būdamas universiteto profesūroje, kartu atliko visą eilę svarbių darbų kaip teisių patarėjas-juriskonsultas. Dalyvavo visoje eilėje bylų, kilusių tarptautinėse institucijose.

Likęs sūnus Justinas Petkevičius, taip pat yra teisininkas, įsigijęs teisių daktaro laipsnį. Dabar su šeima gyvena New York'e ir darbuojasi draudimo srityje.

• **Dr. Vaclovas Paprockas**, iš New Yorko, kovo 25 dieną buvo išvykęs į New Harbor, Maine, kur atostogavęs iki kovo 30 dienos ir pailsėjęs Velykų pirmadienį vėl pradėjo priiminėti ligonius.

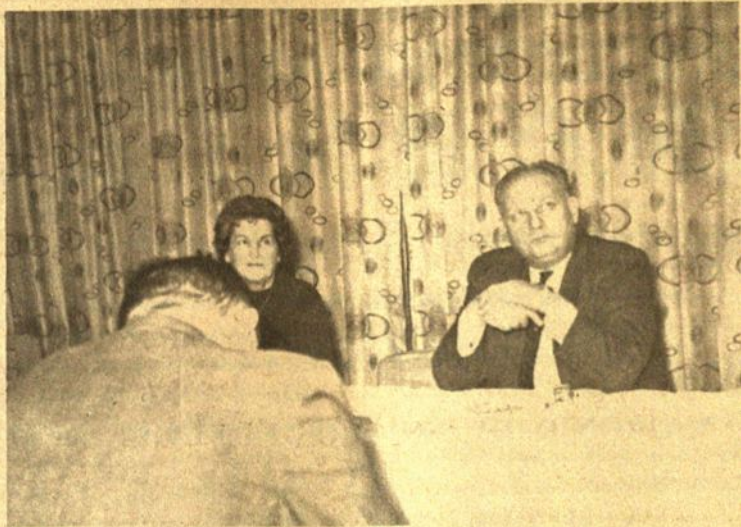
• **Lietuvių Fondo** valdyba maloniai prašo visų narių pakeitusių savo gyvenamąsias vietas, naujus adresus pranešti valdybai: 7243 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60629. Artėja visuotinis narių suvažiavimas, ir valdyba išsiuntinė visiemis instrukcijas ir darbotvarkę. Lietuvių Fondo Vajeaus komitetui ar atskiri asmenys, paskelbę spaudoje, aukojusius Fondui tautiečius, maloniai prašomi kartu Fondo valdybai siųsti ir pinigus, nes kol nėra gauti pinigai, valdyba negali naujųjų narių įrašyti į sąrašą.

New York'e buvo susirinkę organizacijų atstovai pasitarti dėl Prezidento Antano Smetonos minėjimo suruošimo. Nuotraukoje grupė dalyvių. Pirmoj eilėje iš kairės sėdi: A. Trečiokas, A. Senikas, Br. Bieliukas, S. Mackevičius, S. Abraitienė, Miklas, Gudeliūnas, A. Diržys ir kt.

Los Angeles Dramos Smbūrio nariai balandžio 4 d. 7 val. vak. šv. Kazimiero parapijos salėje vaidins Vytauto Alanto dviejų veiksmų pjesę "Kyla vėtra ūkanose". Vakaro pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai. Nuotraukoje iš kairės sėdi: Danutė Vebeliūnaitė, Stasė Batkienė, Dalila Mackialienė, Stovi: L. Medelis, A. Žaliūnas, J. Janušauskas, J. Raibys, V. Gilyis ir V. Dovydaitis. Veikalą režisuoja Dalila Mackialienė. Režisūros padėjėjas S. Batkienė ir K. Šakys. A. Žaliūnas - dekoratorius. Los Angeles ir apylinkių lietuviai kviečiami atvykti į vaidinimą.

Pasitarimui pirmininkavęs Vytautas Abraitis ir sekr. Emilija Čekienė.

PASIRUOŠIMAI NEW YORKE PAMINĖTI PREZIDENTĄ ANTANĄ SMETONĄ

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos mirties 20 metų sukaktį paminėti New York'e kovo 21 d., Lietuvių Atletų klube, Brooklyn'e tarėsi Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos iniciatyva sukviešti vietos organizacijų pirmininkai bei atstovai, kurių buvo susirinkę apie 30.

Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis nušvietė minėjimo prasmę ir kvietė visas organizacijas prisidėti prie šio minėjimo rengimo. Susirinkimas nutarė minėjimo iniciatyvą ir toliau palikti Sąjungos Valdybai ir pasižadėjo visuose darbuose talkinti.

Buvo aptarta minėjimo programa ir nusistatyta kviešti du kalbėtojus: vieną amerikietį, nes A. Smetona, atvykęs į šį kraštą buvo plačiai žinomas JAV valdžios ir spaudos žmonėms, o per juos ir Amerikos visuomenėje, taip pat beveik visos Amerikos spaudos ir radijo paminėta jo tragiška mirtis prieš 20 metų.

Minėjimas - akademija bus gegužės 3 dieną Statler Hilton viešbutyje New York'e pradėdamas rytą pamaldomis. Po pietų iškilmingas aktas-akademija su paskaitomis ir menine dalimi, kuriai atlikti buvo keletas pasiūlymų ir pavesta Sąjungos Valdybai galutinai susitarti su menininkais.

Susirinkimas apsvairstė ir minėjimui ruošti išlaidų bei pajamų klausimą nesikreipiant į visuomenę tam reikalui aukų.

Antano Smetonos 20 metų mir-

ties sukaktį iškilmingai paminėti ruošiasi šios New Yorko lietuvių organizacijos: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba, ALT S-gos Rytų Apygarda, I-sis ir II-tas S-gos skyrius, Korpl Neo-Lithuania, Korpl Neo-Lithuania filisteriai, Lietuvių Bendruomenės Rytų Apygarda, Lietuvių Rezistencinė Santarvė, Lietuvių Fronto Bičiulių Sambūris, Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas, Operetės choras, Lietuvių Gydytojų Draugija, Lietuvių Gydytojų Korporacija Fraternitas Lituanica, Lietuvių Moterų klubas Newark, Lietuvių Sporto Rytų Apygarda, Lietuvių Atletų Klubas, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija ir rezistencinis Sąjūdis, Lietuvių Prekybos Rūmai, Lietuvių Karių Veteranų Sąjunga Ramovė, Lietuvių Teisinių Draugija, New Yorko Skautų Tuntas, Skautų Akademikų Korporacija Vytis, New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Dariaus ir Girėno Postas ir k.

Artimiausiu laiku bus paskelbta smulkesnė programa.

KAIRIO 'DIAGNOZĖ' NEW YORKE

Vieną pavakarę praeitą savaitę grįždamas iš darbo sustojau Brooklyn'e, senajame Williamsburg'o rajone, kur kadaise kūrėsi lietuviai, organizavo savo parapijas, statė bažnyčias ir kur aš pats gana ilgai gyvenau. Tai garsusis "Grand Street". Čia gali sukilti svetimų tautybių asmenis kalbančius lietuviškai, kurie sakosi išmokę lietuviškai kalbėti bebegodami su lietuviškais. Deja, dabar nedaug lietuvių čia belikę: jie išsiskirstė visame plačiajame New York'e.

Staiga žiūriu atskuba akt. V. Žukauskas, Pasirodo, žmogus skuba į repeticiją. Nustebau, nejaugi aktorius pradėjo dainuoti kuriame nors chore? O ne, tik atgaivinta vaidintojų trupė. Tiesa, ši trupė New York'e veikė gana ilgai ir pastatė ištisą eilę veikalų, bet jau keli metai, kai nieko apie ją nesigirdi. Aš susidomėjau. Aktorius pasako, jog statoma A. Kairio "Diagnozė". Chicagoje šis veikalas turėjęs didelį pasisekimą. Tai komedija iš lietuvių gyvenimo čia Amerikoje. Konfliktas tarp tėvų ir vaikų sudarąs juokingas, o kartais ir tragiškas situacijas. Spektaklis įvyks š. m. balandžio mėn. 25 d. Apriškimo parapijos salėje. Štai ir dabar aktorius skubą į repeticiją.

Padėkojau Vitaliui už man suteiktas malonias žinias ir palinkėjau jam ir jo trupei sėkmės. Reikia tikėtis, jog lietuviai gausiai suplausk į Apriškimo salę balandžio mėn. 25 d.

OPERETĖS CHORO KONCERTAS

New Yorko Operetės Choro metinis koncertas įvyks š. m. balandžio mėn. 18 d. Apriškimo parapijos salėje. Programoje choro dainos ir jauna, turinti puikų balsą solistė I. Stankūnaitė. Tai nauja jėga muzikiniame gyvenime, kurios tėvas muz. J. Stankūnas anksčiau buvo operetės choro dirigentas.

Šią žiemą choras turėjo du pasirodymus: Vasario 16 minėjimuose New York'e ir Great Necke,

REMKIME LIETUVIŲ KREPŠININKŲ IŠVYKĄ Į AUSTRALIJĄ

Po gražių sportinių atsiekimų ir Lietuvos vardo išgarsinimo Pietų Amerikoje, štai antrą kartą Š. Amerikos lietuvių reprezentacinė krepšinio rinktinė rengiasi pakelti sparnus į tolimą Australiją.

Gal nevienam atrodys, kad kelionė į kengūrų žemę yra tik paprastas sportinis įvykis, nieko bendro neturintis su mūsų siekimais Lietuvos laisvės kovoje, lietuvių išlaikyme tremties lietuviško atžalyno tarpe ir Lietuvos vardo garsinime laisvajam pasaulyje. Tačiau pažvelgus giliau į šios kelionės tikslą pamatysime, kad mūsų reprezentacinė krepšinio komanda turi du didelius aspektus: Tautinį ir Sportinį. Be abejo, tai yra labai svarbūs veiksniai mūsų emigraciniam gyvenime. Tautiniu atžvilgiu mūsų krepšinininkai pasitarnaus Lietuvos ir jos reikalų propagavimui, kadangi susitiks su Australijos olimpine ir atskirų valstijų rinktinėmis, tad tuo pačiu, lietuvių vardas plačiai nuskambės Australijos televizijoje, per radijo ir spaudoje. O be to, pavergtos Lietuvos kančios bus primintos Amerikos ir Kanados ambasadoje, miestų burmistrų priėmimuose.

Sportiniu atžvilgiu mes suteiksime progą gražiam bendradar-

biavimui dviejų kontinentų lietuviško jaunimo ir tuo būdu, nors simboliniai, susijungsime sumūšų broliais tolimoje Australijoje. Lietuvių Krepšinio Rinktinės Išvykos į Australiją Kanados Komitetas, turėdamas prieš akis šios kelionės 17 tūkst. dol. išlaidų sumą, nutarė kreiptis į Kanados lietuvių, mūsų organizacijų, neatsisakyti nuo šio gražaus tikslo parėmimo, paaukojant išvykos reikalams kad ir nedidelę auką, kuri bus sunaudota mūsų Tėvynės propagandos reikalams, mūsų lietuviško priaugančio jaunimo gerovei.

Aukos siųsti komiteto išdin. L. Rikevičiūnė, 4 Avon Ave., Toronto 9, Ontario, užrašant: Lietuvių Krepšinio Fondui.

Iš anksto visiems tariame lietuvišką-sportinę ačiū.

Lietuvių Krepšinio Rinktinės Išvykos į Australiją Kanados Komitetas: Pirm. S. Jokubaitis, L. Rikevičiūnė, K. Sapočkinas, K. Baronas, A. V. Birėta, K. Stankaitis, J. Svila ir J. Šulcas.

o taip pat amerikiečių publikai Great Necke. Ši pastarąją pasirodymą organizavo Great Necko Board of Education. Dalyvavo be choro dar vyčių tautinių šokių grupė, prof. J. Stukas, mažieji deklamatoriai ir mažosios kanklininkės. Pasirodymas pavyko, ką pabrėžė ir vietinė spauda.

Chore dainuoja apie 40 asmenų. Vienas yra tik prieš metus laiko atvažiavęs iš Lietuvos, kita gimusi Brazilijoje, dabar gyvenanti New York'e ir puikiai kalbanti lietuviškai. Dar viena ponė apkeliausi didelį ratą: iš savo gimtojo Pajavonio atsidūrusi Vokietijoje, iš ten nukeliausi į Australiją ir atkeliausi į šį kraštą. Dauguma dainininkų dainuoja chorą jau daugiau kaip 10 metų. Choro vadovauja muz. M. Cibas.

Tad visi paremkime šio choro darbą balandžio mėn. 18 d.

Sinus

REMKIME LIETUVIŲ KREPŠININKŲ IŠVYKĄ Į AUSTRALIJĄ

Po gražių sportinių atsiekimų ir Lietuvos vardo išgarsinimo Pietų Amerikoje, štai antrą kartą Š. Amerikos lietuvių reprezentacinė krepšinio rinktinė rengiasi pakelti sparnus į tolimą Australiją.

Gal nevienam atrodys, kad kelionė į kengūrų žemę yra tik paprastas sportinis įvykis, nieko bendro neturintis su mūsų siekimais Lietuvos laisvės kovoje, lietuvių išlaikyme tremties lietuviško atžalyno tarpe ir Lietuvos vardo garsinime laisvajam pasaulyje. Tačiau pažvelgus giliau į šios kelionės tikslą pamatysime, kad mūsų reprezentacinė krepšinio komanda turi du didelius aspektus: Tautinį ir Sportinį. Be abejo, tai yra labai svarbūs veiksniai mūsų emigraciniam gyvenime. Tautiniu atžvilgiu mūsų krepšinininkai pasitarnaus Lietuvos ir jos reikalų propagavimui, kadangi susitiks su Australijos olimpine ir atskirų valstijų rinktinėmis, tad tuo pačiu, lietuvių vardas plačiai nuskambės Australijos televizijoje, per radijo ir spaudoje. O be to, pavergtos Lietuvos kančios bus primintos Amerikos ir Kanados ambasadoje, miestų burmistrų priėmimuose.

Sportiniu atžvilgiu mes suteiksime progą gražiam bendradar-

biavimui dviejų kontinentų lietuviško jaunimo ir tuo būdu, nors simboliniai, susijungsime sumūšų broliais tolimoje Australijoje. Lietuvių Krepšinio Rinktinės Išvykos į Australiją Kanados Komitetas: Pirm. S. Jokubaitis, L. Rikevičiūnė, K. Sapočkinas, K. Baronas, A. V. Birėta, K. Stankaitis, J. Svila ir J. Šulcas.

VOKIETIJOJ MAŽINA DARBO KUOPAS

Latvių spauda rašo, kad Vokietijoje iš 8 latvių darbo kuopų prie JAV kariuomenės paliekamos tik 4. Toks radikalus darbo kuopų sumažinimas privertė latvių veiksmus įteikti protestus JAV vyriausybei ir kariuomenės vadovybei.

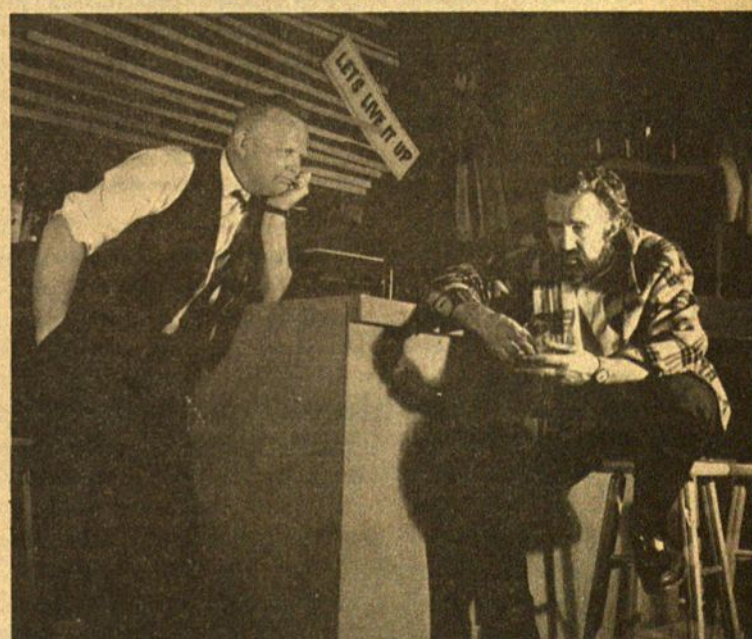
Darbo kuopų mažinimas siejamas su siaurimais kariniame biudžete. Tačiau latviai reiškia nustebiną, kad sumažinimas taip drastiškai paliečia kaip tik latvių kuopas.

Šiuo metu neturime žinių, ar tuo žygiu liečiamos ir lietuvių kuopos.

BOSTON

* **PABALTIEČIŲ KONCERTAS** numatytas ruošti Bostone balandžio 3 d. su solistu-baritonu Brills ir kt., solistui susirgus, atšaukdamas.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Lietuvių Teatras Atžalynas Chicagoje balandžio 11 ir 12 d. Jaunimo Centre stato Kosto Ostrausko dvi vienveiksmes dramas "Pypkė" ir "Žalioj Lankelėj". Pastatyme dalyvauja aktoriai Eglė Vilutienė, Kazys Almėnas, Vytautas Juodka, Jonas Kelečius, Algirdas Kurauskas, Romas Stakauskas ir Rimas Vėžys. "Pypkė" režisuoja Dalila Bylaitienė, talkininkaujant Jurgiui Blekaičiui, o "Žalioj Lankelėj" - Jonas Kelečius. Nuotraukoje scena iš "Žalioj Lankelėj" smuklininkas V. Juodka ir žmogelis be namų J. Kelečius.

P. Petručio nuotrauka

"Pypkės" veikėjai repetacijos pertraukos metu. Iš kairės: A. Kurauskas, režisierė D. Bylaitienė, jos padėjėja V. Duobaitė, V. Juodka ir E. Vilutienė.

P. Petručio nuotrauka